

Міністерство охорони здоров'я України

**Додаткове фінансування
проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей»**

**Рамкові вимоги до соціально-екологічного менеджменту
(РВСЕМ)***

Київ, 2020 рік

*Цей документ є оновленою версією Рамкових вимог до екологічного менеджменту базового Проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей»

Зміст

СКОРОЧЕННЯ.....	3
1. РЕЗЮМЕ.....	4
2. ОПИС ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ПОТРЕБУЄ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ .	7
3. ПОЛІТИКИ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ УКРАЇНИ ТА СВІТОВОГО БАНКУ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ, ВКЛЮЧАЮЧИ ОХОРОНУ ПРАЦІ І ТЕХНІКУ БЕЗПЕКИ.....	9
3.1. Українське законодавство, що регулює питання охорони навколишнього середовища та екологічної оцінки.	9
3.2. Політика гарантій безпеки Світового банку	10
3.3. Порівняльний огляд Політики гарантій безпеки Світового банку та українських екологічних норм.....	11
3.4. Охорона праці і техніка безпеки.....	12
4. БАЗОВІ ДАНІ.....	13
5. ПОТЕНЦІЙНІ ЕКОЛОГІЧНІ І СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ДФ ПРОЄКТУ.....	14
Потенційні соціальні наслідки	14
5.1. Етап планування та проектування.....	15
5.2. Етап будівництва.....	16
5.3. Етап експлуатації.....	16
6. РАМКОВІ ВИМОГИ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДФ ПРОЄКТУ.....	17
6.1. Огляд рамкових вимог до екологічного та соціального менеджменту	17
Додаток 5. Шаблон звіту про проектну діяльність	48
Додаток 6. Вимоги до звітності ESIRT	49
Додаток 8. Шаблон плану боротьби з інфекційними захворюваннями та поводження з відходами (ICWMP)	56
Додаток 9. Орієнтовний перелік, що планується закупатися в рамках компоненту	58

Скорочення

ДФ проекту	Додаткове фінансування проекту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей»
КМУ	Кабінет Міністрів України
ДБН	Державні будівельні норми
ЕО	Екологічна оцінка
ОЕВ	Оцінка екологічного впливу
РВЕМ	Рамкові вимоги до екологічного менеджменту
РВСЕМ	Рамкові вимоги до соціально-екологічного менеджменту
ПСЕМ	План соціально-екологічного менеджменту
Мінекології	Міністерство екології та природних ресурсів України
Міненергетики	Міністерство енергетики та захисту довкілля України
МРС	Механізм розгляду скарг
МОЗ	Міністерство охорони здоров'я
ОР	Операційна політика Світового банку
ОВД	Оцінка впливу на довкілля
Мінрегіон	Міністерство розвитку громад та територій України
ОВНС	Оцінка впливу на навколишнє середовище - процес і документ з оцінки впливу на навколишнє середовище
НУО	неурядові організації
ГВП	Група впровадження проекту
СПІН, Поточний проект	Проект «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей»
Держпродспоживслужба	Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів
УКБ	Управління капітального будівництва
СБ	Світовий банк
ЗОЗ	заклад охорони здоров'я

1. РЕЗЮМЕ

1. Ці РВСЕМ, підготовлені для Додаткового фінансування проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей» (ДФ проєкту), є оновленою версією Рамкових вимог до екологічного менеджменту для поточного проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей», які були підготовлені та затверджені у 2014 році й оновлені в лютому 2020 року.

2. **Опис Проєкту.** Пропоноване додаткове фінансування поточного проєкту «Охорона здоров'я на службі у людей», який спрямований на поліпшення якості медичних послуг у вибраних областях, з особливим акцентом на первинній і вторинній профілактиці серцево-судинних захворювань і раку, та на підвищення ефективності та урядування в системі охорони здоров'я.

3. **Опис проєкту. Компонент 1 ДФ проєкту** підтримає модернізацію надання послуг у відібраних закладах охорони здоров'я (ЗОЗ) та амбулаторіях. Проєкт підтримає закупівлю необхідного обладнання для відділень екстреної допомоги, хірургічних відділень та інсультних блоків у відібраних ЗОЗ. Необхідною умовою отримання цими ЗОЗ придбаного обладнання буде завершення робіт з ремонту та реконструкції, що фінансуються у рамках державної програми, передбаченої для модернізації ЗОЗ та місцевих фондів співфінансування.

Підготовка до Додаткового фінансування для підтримки реформ у секторі охорони здоров'я України вже була на завершальному етапі, коли спалах коронавірусної хвороби (COVID-19) почав швидко поширюватися по всьому світу, загрожуючи серйозними проблемами для системи охорони здоров'я України. Необхідно посилити спроможність Уряду щодо запобігання, виявлення та вжиття заходів протидії широкомасштабній епідемії COVID-19. Україна спільно з ВООЗ та іншими партнерами підготувала План екстреного реагування з подолання пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 (CERP), в якому визначено сфери, що потребують підтримки.

Компонент заходів екстреного реагування з подолання пандемії COVID-19 охопить фінансування закупівлі необхідних матеріалів та обладнання для протидії COVID-19 через організації ООН (ВООЗ, ЮНІСЕФ та ПРООН). Ці договори також включатимуть істотну допомогу в розбудові потенціалу та комунікацій, пов'язаних з діяльністю щодо COVID-19, і використовуватимуться для відшкодування витрат постачальників послуг на заходи щодо потенційних або підтверджених випадків COVID-19.

Позичальником і впроваджувальною установою проєкту є Уряд України (в особі Міністерства охорони здоров'я), впроваджувальною установою в кожній області є обласна державна адміністрація та Управління охорони здоров'я у її підпорядкуванні. Технічними аспектами будівельних робіт в областях займаються Управління капітального будівництва обласних державних адміністрацій.

4. Місце розташування та проєктна діяльність.

ЗОЗ, які будуть відібрані для закупівлі обладнання для відділень екстреної допомоги, хірургічних відділень та інсультних блоків коштом ДФ проєкту, проведуть роботи з ремонту та реконструкції своїх приміщень. Ці роботи, незважаючи на те, що вони не

фінансуються за рахунок позики Світового банку, розглядаються Світовим банком як пов'язані заходи, і тому політика гарантій безпеки Світового банку застосовується до них повною мірою.

Відбір ЗОЗ здійснюватиметься на пізніших етапах ДФ проекту.

Як правило, реконструкція передбачатиме ряд робіт всередині будівлі, заміну вікон/дверей, покрівлі (за потреби), фасадні роботи та необхідну модернізацію існуючої інфраструктури на об'єкті. Жодні інфраструктурні роботи за межами об'єкту (електромережі, мережі водопостачання/водовідведення, тощо) в рамках цього проекту не виконуватимуться.

5. Категорія проекту. Світовий Банк затвердив політику соціальних та екологічних гарантій безпеки, яка має на меті не допустити негативних впливів на довкілля та соціальне середовище (або зменшити їх вплив) у зв'язку з кредитними операціями Банку. Ця політика задіюється, якщо існує ймовірність того, що проект може створити потенційний ризик негативних впливів на природне середовище (повітря, вода, земля); здоров'я людей та їх безпеку; матеріальну культурну спадщину; соціальне середовище.

Потенційні негативні наслідки пропонованого Проекту є передбачуваними, середньомасштабними та керованими. Ці потенційні наслідки пов'язані з ремонтом та реконструкцією існуючих приміщень лікарень, поліклінік та центрів первинної медичної допомоги. Обом проектам – поточному проекту та ДФ проекту – присвоєно Категорію «В». Відповідно до Категорії «В», описані вище субпроекти потребують процедури соціально-екологічної оцінки, яка повинна відповідати законодавству України та політиці Світового банку. Масштаб екологічної оцінки може змінюватись залежно від субпроекту. Позичальник несе відповідальність за проведення соціально-екологічної оцінки та надання інформації громадськості шляхом громадських консультацій.

Будь-яку діяльність, яка може спричинити будь-яке постійне або тимчасове фізичне чи економічне переміщення, буде виключено з проекту. Тому політика вимушеного переселення ОР 4.12 не задіюється.

6. Потенційні негативні наслідки пропонованого ДФ проекту є передбачуваними, незначні та керованими. Ці потенційні наслідки пов'язані з ремонтом та реконструкцією існуючих приміщень ЗОЗ. Субпроекти, яким буде надаватися підтримка в рамках проекту (роботи з ремонту та реконструкції), можуть спричинити деякі екологічні наслідки, які можна підсумувати таким чином:

На етапі будівництва:

- забруднення ґрунту та повітря; шумові, естетичні впливи, тощо. Загалом, усі ці впливи будуть пов'язані з конкретним об'єктом будівництва і будуть переважно тимчасовими, тому їх можна легко пом'якшити за допомогою належної практики проектування та впровадження проекту.

На етапі експлуатації:

- у процесі роботи закладів охорони здоров'я утворюватимуться побутові та медичні відходи, які утилізуватимуться в рамках існуючої практики збору та утилізації (збір та переробка ліцензованими компаніями зі збору відходів).

Основними зонами соціально-екологічних ризиків компонента COVID-19 є:

1. Ризики, пов'язані з поводженням та утилізацією медичних відходів;
2. Ризики, пов'язані з поширенням вірусу серед медичних працівників.

В разі, якщо вимоги екологічної політики Світового банку будуть жорсткішими, ніж вимоги законодавства України, застосовуватимуться вимоги Світового банку.

7. Потенційні **соціальні наслідки** можна узагальнити таким чином:

- Позитивні: кращий доступ до медичних послуг; вищий рівень задоволеності наданими послугами завдяки кращій вентиляції, санітарним умовам та опаленню; вищий рівень послуг, що надаються з використанням сучасного обладнання. Очікується, що соціальний вплив пропонованого ДФ проєкту принесе значні вигоди сільському й більш вразливому населенню.
- Негативні: зміни функціональних можливостей існуючих лікарень; протягом потенційно тривалого періоду реконструкції люди матимуть обмежений доступ до медичної допомоги на місцевому рівні.

8. **Соціально-екологічний скринінг (оцінка).** Усі субпроєкти, підтримка яких здійснюватиметься у рамках ДФ проєкту, підлягатимуть соціально-екологічному скринінгу, який будуть проводити впроваджувальні установи (МОЗ та обласні державні адміністрації). Усі субпроєкти з ремонту підпадають під Категорію «В», що потребує складання ПСЕМ.

9. **Рамкові вимоги до екологічного менеджменту.** З метою врегулювання питань гарантій безпеки Позичальник (Міністерство здоров'я здоров'я) розробив РВСЕМ. Відповідно до цих РВСЕМ, усі області, які беруть участь у проєкті, розроблять прив'язані до місцевих умов ПСЕМ для кожного субпроєкту з ремонту, який буде впроваджений у кожній області. Ці ПСЕМ визначають потенційні несприятливі екологічні та соціальні впливи, а також заходи з пом'якшення впливів. У рамках ПСЕМ будуть підготовлені Плани екологічного та соціального моніторингу для кожного субпроєкту, де будуть визначені показники моніторингу, терміни виконання робіт, методи та інституційні обов'язки.

10. **Розкриття інформації та консультації щодо Рамкових вимог соціально-екологічного менеджменту.** До затвердження ДФ Група впровадження проєкту (ГВП) розмістить інформацію про проєкт Рамкових вимог до соціально-екологічного менеджменту для ДФ Проєкту на веб-сайті МОЗ (www.moz.gov.ua) для широкого доступу громадськості. Згодом, ГВП організує громадські консультації щодо РВСЕМ для ДФ проєкту та ширші громадські слухання в разі потреби. Після консультацій проєкт РВСЕМ буде проаналізовано з урахуванням коментарів учасників консультацій. Остаточна версія РВСЕМ буде оприлюднена на веб-сайті Міністерства здоров'я та на веб-сайті Світового банку після завершення громадських консультацій.

2. ОПИС ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЩО ПОТРЕБУЄ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

Відповідно до Політики і процедур гарантій безпеки Світового банку первинні Рамкові вимоги до екологічного менеджменту, підготовлені й затверджені у 2014 році для Поточного проєкту, оновлено у 2020 році для цілей ДФ проєкту, щоб: (a) охопити оцінку соціального впливу та оновити шаблон для Плану соціально-екологічного менеджменту із заходами щодо пом'якшення соціальних наслідків; (b) відобразити підтримувані ДФ проєкту заходи (в тому числі супутні); (c) врегулювати проблеми забезпечення гарантій безпеки в рамках реалізації ДФ проєкту; (d) внести зміни в механізми управління та необхідне зміцнення потенціалу; (e) деталізувати вимоги нового закону «Про оцінку впливу на довкілля»; (f) відобразити вимоги до звітності відповідно до Інструменту звітності щодо екологічних та соціальних проблем; та (g) надати рекомендації щодо процедур врегулювання скарг на основі МРС виконавцям субпроєктів; (h) відобразити зміни в структурі органів державної влади України; (i) надати рекомендації з питань гарантій безпеки щодо компонента заходів протидії COVID-19.

У рамках Компонента 1 ДФ проєкту є заходи, які сприятимуть покращенню надання послуг у відібраних ЗОЗ та амбулаторіях. Проєкт підтримає закупівлю необхідного обладнання для відділень екстреної допомоги, хірургічних відділень та інсультних блоків у відібраних лікарнях. Бюджет, виділений у 2020 році на модернізацію відділень швидкої медичної допомоги, може охопити 30-50 лікарень. Відбір лікарень буде завершений до набрання чинності Угоди про позику (ДФ Проєкту). Придбання нових земельних ділянок для цих субпроєктів не передбачається.

Необхідною умовою для отримання цими ЗОЗ придбаного обладнання буде завершення робіт з ремонту та реконструкції, що фінансуються у рамках державної програми, передбаченої для модернізації ЗОЗ та місцевих фондів співфінансування. Ці роботи, незважаючи на те, що вони не фінансуються коштом позики Світового банку, розглядаються Світовим банком як супутня діяльність (тобто вони безпосередньо пов'язані з проєктом і необхідні для того, щоб проєкт був життєздатним), і, отже, до них застосовується політика гарантій безпеки Світового банку.

Як правило, реконструкція передбачатиме проведення ряду робіт всередині будівлі, заміну вікон/дверей, покрівлі (за потреби), фасадні роботи та необхідну модернізацію існуючої інфраструктури на об'єкті. Виконавці субпроєктів (області) чітко вказували, що за межами об'єкта (електромережі, мережі водопостачання та водовідведення) не буде жодних інфраструктурних робіт, оскільки всі ці об'єкти інфраструктури належать та експлуатуються муніципалітетами.

Технічними аспектами будівельних робіт в областях займатимуться Управління капітального будівництва обласних державних адміністрацій. Ці управління організують будівництво всіх громадських будівель в області (школи, лікарні, урядові установи, тощо). Вони мають достатній персонал для управління кількома великими та багатьма малими будівельними проєктами одночасно.

Компонент заходів протидії COVID-19

Підготовка до Додаткового фінансування для підтримки реформ у секторі охорони здоров'я України вже була на завершальному етапі, коли спалах коронавірусної хвороби (COVID-19) почав швидко поширюватися по всьому світу, загрожуючи серйозними проблемами для системи охорони здоров'я України.

Необхідно посилити спроможність Уряду щодо запобігання, виявлення та вжиття заходів протидії широкомасштабній епідемії COVID-19.

Україна спільно з ВООЗ та іншими партнерами підготувала План екстреного реагування з подолання пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 (CERP), в якому визначено сфери, що потребують підтримки, включаючи, крім іншого, вдосконалення існуючих систем спостереження (наприклад, тестування на COVID-19), національної лабораторної системи, систем профілактики інфекцій та інфекційного контролю, ведення хворих, логістики та управління постачанням.

Реалізація урядового Плану екстреного реагування з подолання пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 потребуватиме додаткових ресурсів для підтримки лікарень, амбулаторій та надавачів невідкладної допомоги. Надавачі медичних послуг, які надають допомогу хворим на COVID-19, потребуватимуть додаткових ресурсів для мобілізації персоналу та організації належної змінної роботи медичного персоналу, організації роботи транспорту та здійснення ідентифікації та лікування випадків COVID-19. На додаток до поточного гарантованого пакета послуг, НСЗУ укладатиме контракти з надавачами екстрених послуг, стаціонарної та амбулаторної допомоги для надання додаткових послуг, пов'язаних із заходами протидії COVID-19. Також необхідні додаткові ресурси для тестування, ЗІЗ, а також для модернізації відділень з ліжками інтенсивної терапії (ВІТ) (6-місні та 12-місні відділення) у визначених лікарнях.

Компонент заходів екстреного реагування з подолання пандемії COVID-19 охопить фінансування закупівлі необхідних матеріалів та обладнання для протидії COVID-19 через організації ООН (ВООЗ, ЮНІСЕФ та ПРООН) (детальніший опис товарів медичного призначення, які слід придбати для компонента заходів протидії COVID-19, наведено в Додатку 9). Ці договори також включатимуть істотну допомогу в розбудові потенціалу та комунікацій, пов'язаних з діяльністю щодо COVID-19, і використовуватимуться для відшкодування витрат постачальників послуг на заходи щодо підозрюваних або підтверджених випадків COVID-19.

3. ПОЛІТИКИ, ПРАВИЛА І ПРОЦЕДУРИ УКРАЇНИ ТА СВІТОВОГО БАНКУ ЩОДО ЕКОЛОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ОЦІНКИ, ВКЛЮЧАЮЧИ ОХОРОНУ ПРАЦІ І ТЕХНІКУ БЕЗПЕКИ

3.1. Українське законодавство, що регулює питання охорони навколишнього середовища та екологічної оцінки.

Загальний огляд української законодавчої та регуляторної бази в галузі охорони навколишнього середовища наведений в Додатку 1. У цьому розділі ми наводимо детальний опис лише оцінки впливів на навколишнє середовище.

Окремий Закон «Про екологічну експертизу» 1995 року, в якому визначалося декілька видів екологічної експертизи, з яких обов'язковою та найбільш важливою є державна екологічна експертиза, діяв до 2017 року. Фактично, в цьому Законі зазначалося, що проектну документацію аналізує та схвалює колегія експертів з екологічних питань.

Цей Закон втратив чинність 23.05.2017 року з набранням чинності новим Законом «Про оцінку впливу на довкілля» (ОВД) № 2059-VIII від 23 травня 2017 року. Частини 2 та 3 статті 3 цього Закону визначають перелік видів діяльності, які потребують ОЕВ/ОВД. Порядок підготовки документації, яка стосується оцінки впливу на навколишнє середовище (ОВНС), встановлюється Державними будівельними нормами ДБН А.2.2-1-2003 «Про проведення оцінки впливу на навколишнє середовище», але ця процедура не застосовується, оскільки жоден із субпроектів, передбачених Додатковим фінансуванням (СПІН), не вимагає ОЕВ/ОВД.

Оскільки жоден із субпроектів у рамках Компонента 1 ДФ проекту не підпадає під дію вимог Закону про ОВД та ОЕВ/ОВНС, ключовим чинним Законом є Закон, який регулює всі види будівельних робіт: «Про регулювання містобудівної діяльності» від 12 березня 2011 року. Цей закон прописує, яку документацію слід підготувати для будівельних проектів різних типів та як цю документацію слід розглядати. Положення цього закону визначені у ряді Державних будівельних норм (див. перелік у Додатку 2), які також враховують вимоги інших законодавчих актів.

Інженерно-вишукувальні роботи, проектні та будівельні роботи регулюються Міністерством розвитку громад та територій України (Мінрегіон). Існує цілий ряд проектно-будівельних норм і стандартів проектування, з яких у цьому документі згадуються ДБН А.2.2-3-2012 «Склад та зміст проектно-будівельної документації на будівництво», що визначають термінологію, види та об'єкти будівельної діяльності, тощо.

ДБН А.2.2-3-2012 «Склад та зміст проектно-будівельної документації на будівництво» (Додатки В.1.2 та Д) вимагають підготовки обов'язкового розділу про «впливи на навколишнє середовище, заходи з їх мінімізації, пом'якшення та компенсації» у всіх видах проектно-будівельної документації (техніко-економічне обґрунтування, робоча документація, тощо). При розгляді проектно-будівельної документації в Держбудекспертизі, цей розділ також аналізується і погоджується експертами.

У ДБН А.2.2-3-2012, згаданих вище, також існують вимоги до обґрунтування рішення щодо необхідності будівництва (реконструкції) конкретного об'єкта, а також положення «щодо забезпечення доступу для осіб з обмеженими можливостями».

Загальні рекомендації стосовно того, як повинні бути організовані громадські слухання у випадку повномасштабної ОЕВ, наведені в Розділі 1 ДБН А.2.2-1-2003. Однак, оскільки жоден із субпроектів, передбачених ДФ, не вимагатиме ОЕВ, ці вимоги до проекту ДФ (СПИ) не застосовуються.

3.2. Політика гарантій безпеки Світового банку

Світовий банк розробив для людей та їхнього середовища соціальну та екологічну політику гарантій безпеки з метою запобігання та пом'якшення можливих несприятливих наслідків, пов'язаних з кредитними операціями Банку. Враховуючи характер пропонованих субпроектів, не задіюється вісім із десяти Операційних політик (ОР-ВР 4.04 - Природні ареали видів; 4.09 - Боротьба зі шкідниками; 4.10 – Корінне населення, 7.50 - Міжнародні водні шляхи, 4.37 - Безпека гребель 4.12 – Вимушене переселення; ОР-ВР 4.36 - Ліси та 7.60 - Спирні території).

ОР 4.01: Екологічна оцінка – застосовується у випадку всіх субпроектів, і схоже на те, що 1 політика (ОР-ВР 4.11 - Матеріальна культурна спадщина) також не застосовується (роз'яснення буде надано під час підготовки місць розташування субпроектів). Ці дві політики описані нижче, ОР 4.01 описана більш детально і ОР 4.11 загалом.

ОР/ВР 4.01: Екологічна оцінка

Ця політика задіюється в разі ймовірного спричинення проектом потенційних (негативних) екологічних ризиків та впливів у зоні реалізації субпроектів, що типово для нашого випадку. ОР/ВР4.01 охоплює впливи на навколишнє природне середовище (повітря, вода та земля); здоров'я та безпеку людини; матеріальну культурну спадщину; транскордонні та глобальні екологічні питання.

При застосуванні ОР 4.01 Банк класифікує проект як Категорію «А», «В», «С» чи «F1» відповідно до характеру і масштабу потенційних впливів на навколишнє середовище. Для проектів Категорії «В» масштаб ЕО може різнитись і є меншим за Категорію «А». Діяльність у рамках чотирьох інших субпроектів підпадає під категорію «низька В», для якої слід підготувати спрощений ПСЕМ у формі переліку контрольних питань.

В залежності від проекту та характеру впливів можна використовувати ряд інструментів: оцінка екологічного впливу (ОЕВ), екологічний аудит, рамкові вимоги до соціально-екологічного менеджменту (РВСЕМ) та План соціально-екологічного менеджменту (ПСЕМ).

Позичальник несе відповідальність за проведення ОЕВ та підготовку РВСЕМ та ПСЕМ.

У випадку субпроектів, що належать до екологічної категорії «В» Позичальник проводить консультації із групами, на яких впливає проект, та неурядовими організаціями (НУО) з

екологічних і соціальних аспектів в рамках проєкту і враховує їх думку. Позичальник ініціює проведення таких консультацій якомога раніше.

Позичальник своєчасно надає відповідну інформацію до проведення консультацій у формі і викладі, які є доступними для груп, з якими проводяться консультації.

До проведення оцінки Позичальник поширює РВСЕМ у відповідній країні місцевою мовою на платформі, доступній для груп, на які впливає проєкт, і місцевих НУО.

ОР 4.11 – Матеріальна культурна спадщина

Поки що не відомо, чи впливатиме будь-який субпроєкт на матеріальну культурну спадщину (наприклад, якщо будівля, що буде реконструйована, міститься у переліку об'єктів культурної спадщини). У випадку впливу на матеріальну культурну спадщину Позичальник підготує План заходів для об'єктів матеріальної культурної спадщини.

Керівництво з охорони довкілля, здоров'я та праці (ОДЗП) Групи Світового банку. Керівництво з ОДЗП є технічними довідниками, що містять приклади належної міжнародної галузевої практики (НМГП) як загального характеру, так і пов'язані з конкретними галузями. Керівництва з ОДЗП містять рівні ефективності та заходи, які, як правило, вважаються досяжними в нових об'єктах з існуючою технологією та розумними витратами. Група Світового банку вимагає від позичальників застосовувати відповідні рівні чи заходи, визначені в Керівництві з ОДЗП. Якщо положення нормативно-правових документів країн застосування відрізняються від рівнів та заходів, представлених у Керівництвах з ОДЗП, очікується, що в проєктах будуть застосовані ті, що є суворішими.

У випадку цього Проєкту застосовується загальне Керівництво ОДЗП. Впроваджувальна установа звертає особливу увагу на наступні загальні керівні принципи ОДЗП:

- a. ОДЗП 1.5 Управління небезпечними матеріалами
- b. ОДЗП 2.5 Біологічні безпеки
- c. ОДЗП 2.7 Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ)
- d. ОДЗП 2.8 Особливо небезпечні середовища
- e. ОДЗП 3.5 Транспортування небезпечних матеріалів
- f. ОДЗП 3.6 Профілактика захворювань
- g. Керівництво з ОДЗП Групи Світового банку для закладів охорони здоров'я

3.3. Порівняльний огляд Політики гарантій безпеки Світового банку та українських екологічних норм

Аналіз вимог України та Світового банку до Екологічної оцінки проєкту та Плану управління захистом довкілля вказує на те, що в цілому вони є подібними.

Екологічна оцінка

В частині термінології і методології політика і процедури ЕО Світового банку загалом відповідають системі і практиці ОЕВ, прийнятим в Україні.

Спільна ключова вимога, визначена в обох системах, стосується обов'язкового характеру оцінки впливів на навколишнє середовище як невід'ємної частини підготовки проєктів,

проектної документації та розробки будь-якої діяльності в рамках проекту, який передбачає нове будівництво та/або модернізацію існуючого об'єкта. Відповідно до законодавства та нормативно-правових актів України субпроекти ДФ проекту не підпадають під категорію об'єктів, які потребують повномасштабної ОЕВ, оскільки у статті 3 Закону про ОВД проектні заходи не визначено.

Для інших об'єктів та видів діяльності, включаючи ті, що мають реалізовуватися у рамках ДФ проекту, буде розроблено та переглянуто ДП «Укрдержбудекспертиза» розділ про охорону навколишнього середовища в проектній документації. Як законодавство України, так і політика гарантій безпеки Світового банку передбачають обов'язкове виконання ініціатором проекту та підрядниками положень ОЕВ та розділу щодо охорони навколишнього середовища в проектній документації.

У випадку, якщо політика гарантій соціально-екологічної безпеки Світового банку містить більш жорсткі вимоги, ніж вимоги українського законодавства, застосовуються вимоги Світового Банку, наприклад, вимога щодо розкриття інформації та громадських консультацій стосовно розроблених ПСЕМ для кожного проекту реконструкції.

Управління культурною спадщиною

Існує близька подібність вимог та підходів, прийнятих Світовим банком та Україною, в частині управління культурною спадщиною.

Основною спільною вимогою, зазначеною в політиці Банку і в українському законодавстві, є забезпечення збереження культурного надбання та історичної спадщини.

3.4. Охорона праці і техніка безпеки

Закон України «Про охорону праці» визначає основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці. Крім багатьох інших положень закону, працівники повинні пройти навчання з питань охорони праці та техніки безпеки, а також засобів індивідуального захисту. У разі нещасних випадків на виробництві законодавством передбачено проведення роботодавцем розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві у порядку, встановленому Постановою КМУ (№ 1232 від 30.11.2011 р.). Цього Закону необхідно дотримуватись на етапах будівництва та експлуатації в рамках кожного субпроекту.

Закон України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» визначає організаційні та правові основи захисту громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території України, захисту об'єктів виробничого та соціального призначення, довкілля від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

4. БАЗОВІ ДАНІ

Конкретне місце реалізації субпроектів (діяльності, пов'язаної з ДФ проекту) ще не відоме. Лікарні та заклади охорони здоров'я, де буде здійснюватися діяльність за Компонентом 1 ДФ проекту, що потребує робіт з ремонту/реконструкції, будуть, швидше за все, розташовані в міських районах. Коли субпроекти буде ідентифіковано та їх місце розташування відоме, ГВП підтримуватиме організації, що впроваджують субпроект, у розробці ПСЕМ з конкретними базовими даними субпроекту, що включають таке:

- Розташування субпроекту (географічне розташування із зазначенням назв міст/сіл, громади, тощо);
- Опис фізичного середовища (клімату), топографії (геологія, ґрунти та гідрологія);
- Оточуюче біологічне середовище (екосистеми, заповідні зони);
- Соціально-економічне передумови.

5. ПОТЕНЦІЙНІ ЕКОЛОГІЧНІ І СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З ДФ ПРОЄКТУ

Потенційні негативні наслідки пропонованого ДФ проєкту є передбачуваними, невеликими та керованими. Ці потенційні наслідки пов'язані з ремонтом та реконструкцією існуючих приміщень ЗОЗ. Субпроєкти, яким буде надаватися підтримка в рамках проєкту (роботи з ремонту та реконструкції), можуть спричинити деякі екологічні наслідки, які можна підсумувати таким чином:

На етапі будівництва:

- забруднення ґрунту та повітря; шумові, естетичні впливи, тощо. Загалом, усі ці впливи будуть пов'язані з конкретним об'єктом будівництва і будуть переважно тимчасовими, тому їх можна легко пом'якшити за допомогою належної практики проєктування та впровадження проєкту.

На етапі експлуатації:

- у процесі роботи закладів охорони здоров'я утворюватимуться побутові та медичні відходи, які утилізуватимуться в рамках існуючої практики збору та утилізації (збір та переробка ліцензованими компаніями зі збору відходів).

Основними зонами соціально-екологічних ризиків компонента COVID-19 є:

1. Ризики, пов'язані з поводженням та утилізацією медичних відходів;
2. Ризики, пов'язані з поширенням вірусу серед медичних працівників.

Потенційні соціальні наслідки

Реалізація субпроєктів приведе до ряду соціальних наслідків. Загалом, успішна реалізація ДФ проєкту принесе населенню соціальні вигоди, але можуть бути й негативні наслідки, реальні чи відчутні.

Потенційні соціальні вигоди

- Вищий рівень задоволеності наданими послугами за рахунок кращої вентиляції, санітарних та опалювальних умов у приміщеннях;
- Вищий рівень послуг, що надаються з використанням сучасного обладнання.

Потенційні негативні соціальні наслідки діяльності, пов'язаної з реконструкцією

- Зміни цільового призначення лікарень та медичних закладів можуть спричинити до спротиву з боку деяких груп місцевого населення;
- Якщо лікарня чи існуючий медичний заклад реконструюються, люди можуть бути занепокоєні тим, що протягом тривалого періоду вони не матимуть доступу до послуг медичної допомоги на місцях;

Оскільки зрештою проєкт фінансуватиметься за рахунок бюджетних коштів, люди можуть поставити під сумнів необхідність саме цієї інвестиції (на їхню думку можуть бути більш гострі питання).

5.1. Етап планування та проектування

Роботи з ремонту та реконструкції в існуючих ЗОЗ. ГВП проводитиме обстеження кожного ЗОЗ на предмет можливих соціально-екологічних ризиків відповідно до Керівництва з ОДЗП Групи Світового банку, Керівництва ВООЗ щодо COVID-19 та форми скринінгу, наведених у Додатку 3. Скринінг охоплює:

- 1) Визначення будь-яких необхідних конструктивних змін об'єкта чи його експлуатації, таких як відділення інтенсивної терапії (ВІТ), ізолятори, безпека конструкцій та обладнання, універсальний доступ, боротьба з нозокоміальний інфекційний контроль, видалення медичних відходів, тощо;
- 2) Визначення обсягу очікуваних робіт (тобто, реконструкція палат у ВІТ, облаштування боксів, монтаж/розширення мережі водопостачання та облаштування санітарних пропускників, тощо);
- 3) Визначення відповідності інженерних споруд (електромереж, мереж водо/теплопостачання, тощо) вимогам запланованих робіт;
- 4) Визначення, наскільки ці роботи можуть заважати нормальній роботі ЗОЗ;
- 5) Визначення відповідності робіт вимогам фінансування, наприклад, діяльність, що виключається з фінансування за проектом, вимагає придбання землі або роботи у палатах чи на територіях, де лікують пацієнтів, де на початковому етапі будівництва використовували азбест як ізоляційний матеріал або прокладання труб;
- 6) визначення необхідності у персоналі охорони, який задіюється додатково чи на зовнішніх роботах;
- 7) Підготовка ПСЕМ для майданчика на основі шаблону ПСЕМ, наведеного в Додатку 4.

Поводження з медичними відходами та видалення медичних відходів. ГВП перевірятиме практику поведження з медичними відходами та видалення медичних відходів кожного ЗОЗ на відповідність вимогам Керівництва з ОДЗП Групи Світового банку та поточного, Керівництва ВООЗ щодо COVID-19. Перевірка проводитиметься на основі форми скринінгу, наведеної в Додатку 3, і охоплює:

- 1) Визначення сучасних методів поведження з медичними відходами у ВКФ;
- 2) Визначення засобів утилізації медичних відходів на проектному майданчику, включаючи спалювачі, ями для спалювання медичних відходів, ями для захоронення медичних відходів, тощо;
- 3) Визначення способів утилізації медичних відходів на проектному майданчику, включаючи способи збирання та зберігання матеріалів, маршрути транспортування до об'єкта утилізації та процедури утилізації;
- 4) Огляд протоколів поведження з медичними відходами, зокрема пов'язаними з інфекційними захворюваннями, такими як COVID-19;
- 5) Огляд процедур підготовки медичних працівників та інших відповідних працівників ЗОЗ у сфері поведження та утилізації медичних відходів;
- 6) Підготовка Плану з інфекційного контролю та поведження з медичних відходами (ICWMP) на основі вибірки, що міститься в Додатку 8, для ЗОЗ.

Захист медичних працівників. ГВП проведе огляд протоколів ЗОЗ щодо захисту медичних працівників від інфекційних захворювань на підставі вимог Посібника ВООЗ

щодо COVID-19 та Протоколу профілактики і контролю інфекцій, що містяться в Додатку 8. Огляд охоплює:

- 1) Визначення, чи є достатньою підготовкою медичних працівників та інших працівників охорони здоров'я;
- 2) Визначення, чи навчаються працівники ЗОЗ, як поводитися з останками померлих від COVID-19, включаючи осіб, які проводять розтин;
- 3) Визначення, чи є в наявності доступні ЗІЗ; та
- 4) Визначення ліній постачання необхідних ЗІЗ.

5.2. Етап будівництва

Відновлювальні роботи в існуючих ЗОЗ. ГВП забезпечить виконання усіх відновлювальних робіт у рамках проекту відповідно до конкретного ПСЕМ, складеного на основі шаблону, наведеного в Додатку 4. ГВП також забезпечить включення конкретного ПСЕМ до будь-яких робіт або договорів нагляду, укладених для конкретного ЗОЗ. Конкретний ПСЕМ охопить:

- 1) Екологічні ризики та такі питання, як ефективність використання ресурсів та постачання матеріалів;
- 2) Тверді відходи, пов'язані з будівництвом, управління видаленням стічних вод, шуму, пилу та викидами забруднювачів довкілля;
- 3) Поводження з небезпечними матеріалами;
- 4) Питання охорони праці та промислової безпеки (ОППБ);
- 5) Приток робочої сили, управління персоналом охорони, ризики, гендерні ризики/ризики сексуальної експлуатації та зловживань, гендерні питання; та
- 6) Трудові ресурси та умови праці.

5.3. Етап експлуатації

Поводження з медичними відходами та утилізація медичних відходів. ГВП та ЗОЗ забезпечать наступне:

- 1) Кожний ЗОЗ функціонує відповідно до вимог Плану з інфекційного контролю та поведження з медичних відходами (ICWMP), складеного для проекту;
- 2) Сортвання, пакування, збирання, зберігання та транспортування відходів проводиться відповідно до Правил ICWMP та Посібника ВООЗ щодо COVID-19;
- 3) Регулярний перегляд поведження з відходами та утилізації відходів на проектному майданчику та щотижневе проведення навчання з протоколів Плану ICWMP;
- 4) ГВП буде щомісячно проводити аудит видалення відходів з проектного майданчика та запроваджувати коригувальні заходи, необхідні для забезпечення дотримання вимог; та
- 5) Генерування, мінімізація, повторне використання та переробка відходів здійснюються там, де це можливо в контексті протидії COVID-19.

Захист медичних працівників. ГВП і ЗОЗ забезпечать наступне:

- 1) Регулярна доставка та належне зберігання товарів, включаючи зразки, лікарські засоби, дезінфікуючі засоби, реагенти, інші небезпечні матеріали, ЗІЗ тощо;

- 2) Забезпечення впровадження та дотримання протоколів щодо регулярної дезінфекції громадських приміщень, палат, ВІТ, обладнання, інструментарію та відходів;
- 3) Забезпечення чистої води, мила та дезінфікуючих засобів для миття рук та санітарних кімнат;
- 4) Забезпечення належної експлуатації обладнання, зокрема, автоклавів; та
- 5) Забезпечення регулярного тестування медичних працівників, які регулярно контактують з хворими на COVID-19.

6. РАМКОВІ ВИМОГИ ДО ЕКОЛОГІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДФ ПРОЄКТУ

6.1. Огляд рамоквих вимог до екологічного та соціального менеджменту

Метою Рамкових вимог до екологічного та соціального менеджменту є надання допомоги фахівцям ГВП та впроваджувальним установам субпроектів (обласним державним адміністраціям) у визначенні потенційних екологічних та соціальних наслідків субпроектів, у підготовці планів соціально-екологічного менеджменту (ПСЕМ), в яких буде узагальнено необхідні заходи щодо пом'якшення наслідків для їх мінімізації або запобігання, у процесі розкриття інформації та організації громадських консультацій щодо цих ПСЕМ, і згодом у проведенні екологічного моніторингу та звітності. ПСЕМ має бути включений до тендерної документації на реконструкцію/ремонт і згодом реалізований підрядниками.

Кожна організація, відповідальна за впровадження субпроектів (обласні управління охорони здоров'я за підтримки Управління капітального будівництва), має підготувати і використовувати ПСЕМ для кожного субпроекту.

6.2. Порядок вирішення екологічних і соціальних питань

МОЗ відповідає за загальну реалізацію проекту силами утвореної для цього Групи виконання Проекту (ГВП). ГВП відповідатиме за повсякденне управління проектом та його підтримку, включно з забезпеченням відповідності виконання проекту Політиці гарантій безпеки Світового банку, Настановам Світового Банку з охорони довкілля, охорони праці та безпеки життєдіяльності, Настановам ВООЗ щодо COVID-19 і цим РВЕСМ. ГВП матиме достатню кількість персоналу для здійснення нагляду за роботами за проектом на національному рівні та для забезпечення додержання всіма ЗОЗ усіх процедур проекту і отримання ними професійної підтримки у виконанні проекту та управлінні ним, в тому числі у сфері закупівель. У складі ГВП працюватимуть щонайменше два учасники ключової групи, що мають досвід впровадження систем поведження з медичними відходами та їх утилізації, а також певні знання у сфері загальної гігієни та безпеки праці в тому, що стосується медичних працівників і виконання допоміжних робіт.

Кожний із ЗОЗ, у якому ведеться діяльність, визначить одного працівника, який відповідатиме за взаємодію з ГВП з питань реалізації РВЕСМ під час реалізації проекту у відповідному ЗОЗ.

Реалізація цих РВЕСМ передбачає здійснення ГВП такої діяльності в тісній співпраці з окремими ЗОЗ:

- a. **Скринінг:** уся діяльність за проектом підлягає скринінгу з використанням форми, наведеної в додатку 3, з метою виключення деяких видів діяльності з підвищеним рівнем ризику, визначення потенційних екологічних і соціальних проблем, а також класифікації екологічних і соціальних ризиків. Копії цих форм скринінгу зберігатимуться в ГВП та окремих ЗОЗ. Копії всіх форм скринінгу, оформлених протягом звітного кварталу, включатимуться до квартальних звітів ГВП, що подаються до Світового банку.
- b. **Екологічні та соціальні документи:** ГВП та ЗОЗ розроблятимуть і впроваджуватимуть необхідні екологічні та соціальні документи за кожним із заходів, що фінансуються за проектом. Ці документи складатимуться українською мовою, щоб забезпечити якнайкраще їх розуміння заінтересованими особами. Обсяг цього Екстреного проекту з COVID-19 передбачає розроблення екологічних і соціальних документів двох видів:
 - i. ПЕСМ: після скринінгу для виконання будь-яких маломасштабних робіт, що проводитимуться у відповідному ЗОЗ, включно зі створенням або реконструкцією відділень інтенсивної терапії (ВІТ), реконструкцією лабораторій тощо, розроблятимуться Плани екологічного і соціального менеджменту (ПЕСМ) за зразком, наведеним у додатку 4. Після затвердження ПЕСМ стане невіддільною складовою всіх контрактів на виконання робіт чи здійснення нагляду, укладених у зв'язку з відповідним заходом. У разі самостійного виконання робіт силами ЗОЗ, застосування ПЕСМ до виконуваних робіт залишиться обов'язковим.
 - ii. ПКУВ: кожний ЗОЗ розробить і виконає План інфекційного контролю та утилізації відходів (ПКУВ) за зразком, наведеним у додатку 8.
- c. **Розгляд і затвердження:** відповідні ЗОЗ розроблятимуть конкретні документи, а потім ці документи будуть розглянуті та затверджені ГВП для подальшого виконання. Перші три підготовлені документи кожного з цих двох видів ГВП подасть на розгляд і затвердження для подальшого виконання до Світового банку. Після цього Світовий банк проводитиме наступний контроль усіх документів після їх одержання у складі Квартального звіту ГВП і, за потреби, надаватиме свої зауваження. Якщо під час наступного контролю буде виявлено невідповідність документів стандартам Світового банку, Банк має право внести зміни до процедур та встановити обов'язковість попереднього розгляду нових документів.
- d. **Реалізація:** за виконання документів відповідатимуть конкретні ЗОЗ. Відповідальність за виконання ПЕСМ вони поділятимуть відповідно до ситуації з підрядними організаціями та консультантами з нагляду. ГВП надаватиме підтримку в реалізації проекту та здійсненні нагляду.
- e. **Моніторинг та звітність:** передбачене подання звітів двох видів: місячних звітів ЗОЗ до ГВП та квартальних звітів ГВП до Банку.
 - i. Місячні звіти: ЗОЗ подаватимуть ГВП місячні звіти за кожним заходом, що реалізовується. В цих звітах описуватиметься перебіг виконання всіх маломасштабних робіт, подаватимуться статистичні дані щодо реалізації ПКУВ, а також надаватимуться відомості про

скарги, що надійшли через МРС, інформація про їх урегулювання, а також уся інша доречна інформація.

- ii. Квартальні звіти: ГВП щокварталу подаватиме до Банку загальний звіт про реалізацію проєкту, поки він активно виконується. Ці звіти міститимуть статистичні дані щодо реалізації проєкту на національному рівні; зведений огляд одержаних скарг і результатів їх урегулювання; зведений огляд заходів, що здійснюються в кожному конкретному ЗОЗ, а також копії скринінгових форм та документів конкретних ЗОЗ, підготовлених за відповідний звітний квартал. Шаблон звіту про перебіг виконання проєкту подано в додатку 5.

6.3. ПЕСМ

З метою вирішення питань гарантій безпеки, виконавці розроблять ПЕСМ для кожного субпроєкту. Ці ПЕСМ міститимуть рекомендації щодо потенційних впливів, пов'язаних з конкретним майданчиком, та заходів з пом'якшення наслідків, що їх необхідно вжити щодо діяльності на етапі від проєктування до впровадження, для моніторингу та оцінки результатів. ПЕСМ також передбачають формат плану моніторингу, в якому наведено показники моніторингу, терміни, методи моніторингу та інституційні обов'язки.

ПЕСМ для кожного субпроєкту складаються з 4 частин:

- **Частина 1:** опис субпроєкту (для використання відповідальним за скринінг/затвердження)
- **Частина 2:** визначення проблем та пов'язаних пом'якшувальних заходів (входить до складу будівельного контракту)
- **Частина 3:** план моніторингу/нагляду для перевірки ефективного пом'якшення наслідків (для використання особою, відповідальною за нагляд на будмайданчику/ГВП).
- **Частина 4:** навчання з розбудови потенціалу
- **Частина 5:** графіки запровадження та подальші кроки
- **Частина 6:** інтеграція ПЕСМ з субпроєктом.

Шаблони цих частин переліку ПЕСМ наведені в додатку 4. Ці ПЕСМ будуть спрощеним практичним документом — стандартизованим, легким у розробці, впровадженні та моніторингу, пристосованим до невеликих проєктів з реконструкції/ремонту.

6.4. Звітування про інциденти в екологічній та соціальній сфері

Для виконання всіх вимог Політики гарантій безпеки Світового банку у звіті про перебіг проєкту, що складається за зразком, наведеним у додатку 5, зазначаються всі субпроєкти, що реалізуються за Проєктом, а також відповідні об'єкти. Оновлений план діяльності за проєктом подаватиметься фахівцям Світового банку з екологічних та соціальних питань.

Попри значні зусилля, спрямовані на управління екологічними та соціальними ризиками, пов'язаними з діяльністю в рамках проєкту, завжди можуть траплятися інциденти. Інцидент у цьому контексті — це нещасний випадок або негативна подія, що є наслідком невиконання стороною-виконавцем національного законодавства та вимог політики гарантій безпеки Банку, або умов, що виникають через несподівані або непередбачені події під час реалізації проєкту. До інцидентів належать: смертельні випадки, серйозні аварії і травми; соціальні наслідки припливу робочої сили; сексуальну експлуатацію і

жорстоке поводження або інші форми гендерного насильства; значне забруднення навколишнього середовища; спалах захворювань на COVID-19 серед працівників; втрату біорізноманіття або критично важливого середовища проживання; втрату матеріальної культурної спадщини; і втрату доступу до ресурсів громади.

Цей інструментарій реагування на екологічні та соціальні інциденти (ІРЕСІ) (додаток 6) покликаний допомогти виконавцям урегулювати інциденти, що мають місце під час реалізації проекту та надавати їм інформацію щодо порядку реагування на такі інциденти. ІРЕСІ не замінює собою звичайного нагляду та звітування за проектом; його розроблено для того, щоб допомогти виконавцям реагувати на інциденти, виявлені ними під час здійснення нагляду або в будь-який інший час.

ІРЕСІ складається з таких шести кроків процесу роботи з інцидентами та звітування про них:

- A. Крок 1. Початкове повідомлення
- B. Крок 2. Класифікація
- C. Крок 3. Розслідування
- D. Крок 4. Реагування
- E. Крок 5. Наступна перевірка.

Для кожного кроку визначено завдання та обов'язки Виконавців і МОЗ/ГВП в реагуванні на інциденти. Цей ІРЕСІ містить розділ, присвячений заходам з реагування та відновлення, в якому подаються приклади можливих шляхів реагування виконавців на інциденти.

Детальні описи кроків ІРЕСІ подано в додатку 6.

7. Інституційні механізми

Міністерство охорони здоров'я і створена Міністерством ГВП відповідають за моніторинг та звітність щодо реалізації РВЕСМ/ПЕСМ та всі пов'язані з цим питання, такі як звітність про інциденти та скарги. Функції ГВП більш докладно описані нижче.

Відповідно до пропонованих інституційних механізмів на обласному рівні, до реалізації проекту будуть залучені два управління обласних державних адміністрацій: Управління охорони здоров'я та Управління капітального будівництва (УКБ). З них, УКБ відповідатиме за всі технічні питання, включаючи нагляд за роботами підрядників. У кожному УКБ є відділ технічного нагляду, належно укомплектований висококваліфікованими інженерами, які будуть відповідати за екологічний моніторинг будівельних робіт в рамках субпроектів відповідно до ПЕСМ та надання звітів ГВП.

Інституційні обов'язки всіх сторін у стислому викладі такі:

Світовий банк	МОЗ/ГВП	Обласні виконавці
Визначає категорію проекту з точки зору екологічних і соціальних питань Надає Позичальникові консультації щодо вимог Світового банку Здійснює розгляд і повідомляє про «Відсутність заперечень» щодо звітів з екологічних та соціальних питань Оприлюднює звіт на сторінці InfoShop Контролює реалізацію ПЕСМ Вносить взаємно прийнятні зміни під час реалізації	Розробляє РВЕСМ Надає виконавцям субпроектів консультації щодо конкретних екологічних та соціальних інструментів Розглядає документацію з економічних і соціальних питань Реагує на запити Банку та громадськості Контролює реалізацію ПЕСМ	Розробляє та реалізовує ЕС/ПЕСМ за субпроектом Проводить консультації з групами, постраждалими від проекту, та місцевими громадськими організаціями Оприлюднює проекти документів/остаточні документи в країні. Надає відповіді Банку, ГВП, ГФП та громадськості Контролює реалізацію ПЕСМ Забезпечує дотримання вимог національного законодавства.

У контексті відповідальності ГВП за підготовку та реалізацію РВЕСМ Група забезпечить належне включення вимог ПЕСМ до тендерної документації, а також підготовку учасниками торгів плану необхідних заходів щодо пом'якшення наслідків та виділення бюджетних коштів на реалізацію ПЕСМ.

ГВП надаватиме оперативну та управлінську підтримку для пропонованого ДФ Проекту протягом усього строку його реалізації, тому необхідно переконатися, щоб посада фахівця ГВП з екологічних і соціальних питань була належним чином відображена у бюджеті Проекту. Крім того, бюджет повинен включати бюджетну статтю, яка забезпечуватиме підтримку цільової технічної допомоги ГВП та обласним виконавцям у процедурах Банку,

пов'язаних із закупівлями, фінансовим управлінням, управлінням екологічними та соціальними ризиками, та механізму розгляду скарг у зв'язку з конкретним проектом (див. нижче).

МОЗ/ГВП відповідають за перегляд і затвердження РВЕСМ та моніторинг їх реалізації, а також консультивання Підрядників з екологічних та соціальних питань.

Фахівець ГВП з екологічних і соціальних питань контролює дотримання положень РВЕСМ. У рамках своїх завдань він може виконувати такі функції:

- скринінг субпроектів та допомога субпроектам у розробленні проекту ПЕСМ;
- надання підтримки у забезпеченні відповідності ПЕСМ (ремонт/реконструкція та будівельні роботи) політиці гарантій безпеки Світового банку;
- забезпечення перед початком робіт отримання всіх необхідних дозволів;
- забезпечення належного врахування всіх необхідних заходів щодо зменшення впливів та моніторингу в бюджетах будівельних робіт (планах закупівель) субпроектів;
- моніторинг виконання пом'якшувальних заходів та інформування керівника ГВП/СБ/МОЗ про будь-які виявлені невідповідності;
- забезпечення виконання плану моніторингу в рамках кожного субпроекту;
- забезпечення запровадження та функціонування механізму розгляду скарг (МРС) на рівні проекту та подання щоквартальних звітів про розгляд скарг, отриманих у зв'язку з виконанням проекту;
- забезпечення відповідного оновлення РВЕСМ і ПЕСМ субпроекту, щоб відобразити потреби проекту та зміни в екологічній і соціальній політиці Світового банку (якщо застосовується);
- у випадку інциденту, забезпечення своєчасного повідомлення Банку, участь у розробленні плану коригувальних заходів.

Фахівець з екологічних і соціальних питань звітує перед керівником ГВП.

ГВП відповідає за організацію нагляду та проведення громадських обговорень щодо окремих субпроектів. ГВП тісно співпрацює з обласними виконавцями у сфері забезпечення доступу до інформації про субпроекти для широкої громадськості та зацікавлених сторін відповідно до національного законодавства та політики Світового банку.

ГВП організовує діяльність зі зміцнення спроможності (навчальні семінари) для таких груп:

- обласні впроваджувальні установи – щодо змісту та призначення РВЕСМ/ПЕСМ та важливість відповідності екологічним вимогам та вимогам безпеки у період виконання будівельних робіт та майбутньої експлуатації будівель відповідно до розробленого ПЕСМ;
- будівельні підрядники – щодо необхідних процедур пом'якшення негативного впливу на довкілля під час будівельних та демонтажних робіт, звітування про інциденти та скарги, тощо.

Представники Світового банку відвідують заклади охорони здоров'я, що беруть участь у проєкті, з метою моніторингу реалізації субпроєктів.

8. Механізм розгляду скарг

Врегулювання скарг, поданих особами, на яких поширюється дія проєктів, що фінансуються Світовим банком, є важливою складовою управління ризиками проєкту. МРС слугує ефективним інструментом для раннього виявлення, оцінки та врегулювання скарг, і отже, зміцнення відповідальності перед бенефіціарами. МРС є важливим механізмом зворотного зв'язку, який може покращити ефект проєкту та зменшити небажані наслідки.

МРС на рівні проєкту буде доступний для зацікавлених сторін проєкту та інших сторін, на яких поширюється дія проєкту, для надсилання запитань, коментарів, пропозицій та/або скарг та забезпечення будь-якої форми зворотного зв'язку щодо всіх заходів, що фінансуються проєктом. Кожний ПЕСМ буде включати запровадження МРС на рівні субпроєктів та робітників і матиме такий самий функціонал, як МРС на рівні проєкту, але локального масштабу.

МРС запроваджує механізми та процедури для:

- каналу(-ів) подання скарг;
- реєстрації скарг та ведення журналу обліку;
- дослідження події(й) та їхніх наслідків;
- відповідь скаржнику;
- право скаржника на апеляцію.

9. Розкриття інформації та консультації

Інформація про проєкт Рамкових вимог до екологічного і соціального менеджменту (РВЕСМ) для додаткового фінансування (ДФ) проєкту «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей» (ПОЗСЛ) буде опублікована до завершення оцінки МОЗ. РВЕСМ буде розміщено на веб-сайті МОЗ, і МОЗ організує громадські консультації. Після консультацій проєкт РВЕСМ буде розглянуто з урахуванням коментарів сторін, які брали участь у консультаціях, і інформацію про остаточну версію РВЕСМ буде повторно розкрито на веб-сайті МОЗ і Світового банку. Протокол консультацій із переліком розглянутих питань та іншою відповідною інформацією буде доданий до остаточної версії РВЕСМ як додаток 7.

На пізнішому етапі ПЕСМ будуть підготовлені виконавцями-реципієнтами в кожній області. Інформацію про субпроєкти буде розміщено на веб-сайтах відповідних закладів охорони здоров'я та обласної державної адміністрації і буде організовано громадські консультації. Згодом інформацію про проєкт ПЕСМ, підготовлений місцевими виконавцями проєкту, буде розкрито та проведено консультації. Проєкт ПЕСМ буде переглянуто з урахуванням коментарів учасників консультацій, інформацію про громадські консультації додано до ПЕСМ і остаточні версії ПЕСМ оприлюднено на веб-сайтах обласних державних адміністрацій.

10. ДОДАТКИ

Додаток 1. Загальний огляд законодавства України у сфері захисту навколишнього середовища та інституцій

A1.1. Основні законодавчі акти

Українська законодавча і нормативно-правова база, яка регулює екологічні питання, є досить широкою і складною. Вона складається (в ієрархічному порядку) з таких документів: міжнародних конвенцій, угод, протоколів та договорів, ратифікованих Верховною Радою; законів; постанов та розпоряджень Кабінету Міністрів України (КМУ); наказів міністерств. Численні **норми, правила, стандарти та настанови**, які часто разом іменуються нормативно-правовими актами, затверджуються постановами КМУ і наказами міністерств. Для набрання чинності кожен законодавчий акт має бути зареєстрований в Міністерстві юстиції

Також важливими є положення численних органів виконавчої влади (міністерств, державних установ, державних інспекцій, державних служб та інших центральних органів виконавчої влади), які визначають повноваження відповідного урядового органу та його філій на регіональному (обласному і районному) рівні. Ця сфера законодавства зазнала дуже суттєвих змін після проведення адміністративних реформ у 2010 році, коли було змінено систему центральних органів влади в цілому.

Екологічні аспекти також регулюються відповідними правовими положеннями, що містяться в інших частинах законодавства країни (цивільне законодавство, водний кодекс, земельний кодекс, адміністративне законодавство, кримінальне законодавство, тощо). Зокрема, ці положення визначають підстави та деталі каральних заходів/штрафних санкцій, дисциплінарного, адміністративного, матеріального та/або кримінального характеру, що застосовуються до порушника законодавства про охорону навколишнього середовища та залежно від шкоди, заподіяної внаслідок злочину, екологічного ризику та масштабу негативного впливу.

Нижче наведено для розгляду перелік основних законів, що регулюють екологічні аспекти компонентів Проекту:

- **«Про охорону навколишнього природного середовища» (1992)**. У цьому Законі містяться загальні положення щодо охорони навколишнього природного середовища, забезпечення безпеки здоров'я людей та навколишнього середовища.
- **«Про основи містобудування» (1992)**. У цьому Законі визначені різні правові, економічні, соціальні та організаційні положення стосовно містобудівної діяльності, спрямованої «на формування повноцінного життєвого середовища, забезпечення при цьому охорони навколишнього природного оточення, раціонального природокористування та збереження культурної спадщини».
- **«Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» (1994)**. Це комплексний Закон, який супроводжується численними нормативно-правовими актами, наприклад «Державними санітарними нормами і правилами

утримання територій населених місць», правилами містобудування тощо. На основі цього Закону здійснюється державна санітарно-епідеміологічна експертиза.

- **«Про оцінку впливу на довкілля» (2017)**. Закон визначає загальні положення щодо екологічної оцінки. Слід зазначити, що цей Закон стосується лише тих видів діяльності, для яких встановлено обов'язковість ОЕВ/ОВД.
- **«Про місцеве самоврядування в Україні» (1997)**. У цьому Законі визначається відповідальність органів місцевого самоврядування, включаючи органи, що обираються (ради), та виконавчі органи (адміністрації).
- **«Про відходи» (1998)**. У цьому Законі визначається сфера відповідальності МЕРП, МРРБ, декількох інших міністерств та місцевих органів влади. Він зазнав суттєвих змін, особливо після того, як Україна стала членом Базельської конвенції.
- **«Про благоустрій населених пунктів» (2005)**. У цьому Законі встановлюються повноваження органів на різних урядових рівнях (КМУ, МРРБ, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування).
- **«Про регулювання містобудівної діяльності» (2011)**. Цим законом було внесено зміни до численних нормативно-правових актів, що визначають вимоги до сектору цивільного будівництва. Цей Закон «встановлює правові та організаційні основи містобудівної діяльності і спрямований на забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів». Цей закон є ключовим у сфері регулювання всіх видів будівельних робіт, визначення, яку документацію слід підготувати для різних видів будівельних проєктів за різними класами наслідків (відповідальність) та як проводиться експертиза такої документації.

Також, існує багато законів, що стосуються конкретних середовищ, а також інших законів з екологічних питань (Земельний кодекс, Водний кодекс, Закони «Про охорону атмосферного повітря», «Про охоронювані території», «Про екологічну мережу», тощо), але вони не є доречними для заходів Проєкту. У додатку Б до ДБН А.2.2-3-2012 наведено ті закони, які слід враховувати під час екологічної оцінки (див. цей перелік в додатку 2 до цього документа).

У зв'язку з тим, що очікуваний вплив на навколишнє середовище пропонованого компонента Проєкту дуже обмежений, у цьому документі наведено лише короткий виклад норм екологічної оцінки, які мають важливе значення для діяльності в рамках цього проєкту.

A1.2. Інституційна система забезпечення виконання національного природоохоронного законодавства

Міністерство енергетики та захисту довкілля України відіграє ключову роль у визначенні національної політики захисту довкілля. Технічні та деякі ділові аспекти в галузі цивільного будівництва регулює, головним чином, Міністерство розвитку громад та територій (Мінрегіон).

Останнім часом інституційна система зазнала значних змін: у вересні 2019 року Міністерство екології та природних ресурсів (МЕПР) було об'єднано з Міністерством енергетики і перейменовано у Міністерство енергетики та захисту довкілля.

Відповідальність за забезпечення виконання природоохоронного законодавства покладено на Державну екологічну інспекцію (ліквідовану в серпні 2019 року та поновлену в жовтні 2019 року), що є органом виконавчої влади у підпорядкуванні МЕПР. Держекоінспекція та її обласні відділення мають повноваження проводити перевірки, видавати обов'язкові приписи, накладати штрафи, тощо. Інші державні органи (Державна служба геології, Державне агентство водних ресурсів) також беруть участь у контролі за дотриманням та виконанням природоохоронного законодавства у сферах їхньої відповідальності.

У межах міст міські адміністрації контролюють стан навколишнього середовища (вивезення відходів, прибирання вулиць, облаштування зелених зон, тощо) через свої Департаменти міського благоустрою та збереження природного середовища (назви цих департаментів можуть відрізнятися, але їхні функції дуже схожі).

У структурі Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів відповідає за забезпечення виконання санітарно-епідеміологічного законодавства.

A1.3. Доступ до інформації та участь громадськості

В Україні доступ до екологічної інформації був забезпечений після того, як у 1999 році парламент ратифікував Орхуську Конвенцію про доступ до інформації, участь громадськості у процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля. МЕПР розробило декілька нормативно-правових актів, в яких конкретизуються положення цієї Конвенції.

Детальні вимоги до організації громадських консультацій з природоохоронних питань існують лише для двох видів діяльності: радіаційно небезпечні об'єкти (Постанова КМУ від 1998 р. зі змінами від 2006 р.) та розробка генеральних планів міст і територій (Постанова КМУ від 2011 р.). В нашому випадку ці вимоги не застосовуються.

Загальні настанови щодо того, як мають бути організовані громадські консультації в разі повномасштабної ОЕВ, наведено в розділі 1 ДБН А.2.2-1-2003. Однак коли Закон про ОВД не вимагає ОЕВ/ОВНС, громадські консультації з питань будівництва та іншої господарської діяльності не передбачаються. Отже, слід дотримуватися вимог ОР4.01.

За організацію громадських консультацій відповідає ініціатор проєкту та розробник ОЕВ.

ПРОСИМО ПЕРЕГЛЯНУТИ.

Додаток 2. Перелік державних будівельних норм, що стосуються ДФ Проекту та РВЕСМ

ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд»;

ДБН А.3.2-2-2009 «Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення»;

ДБН В.2.6-33:2008 «Конструкції будинків і споруд. Конструкції зовнішніх стін із фасадною теплоізоляцією. Вимоги до проектування, улаштування та експлуатації»;

ДБН В.2.6-31:2006 «Конструкції будинків і споруд. Теплова ізоляція будівель»;

ДБН А.2.2-3:2013 «Склад та зміст проектної документації на будівництво»;

ДБН В.1.2-7-2008 «Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека»;

ДБН В.1.2-9-2008 «Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації»;

ДБН В.1.2-10-2008 «Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму»;

ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму»;

ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія»;

ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013 «Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму сельбищних територій»;

НАПБ А.01.001-14 «Правила пожежної безпеки в Україні»;

ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації».

Додаток 3. Форма відомості скринінгу на предмет потенційних екологічних та соціальних проблемних питань

Ця форма має використовуватись Групою виконання проекту (ГВП) Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України та відповідними закладами охорони здоров'я (ЗОЗ) для скринінгу потенційних екологічних і соціальних ризиків пропонованого субпроекту залежно від їх рівня. За результатами скринінгу буде з'ясовано необхідність застосування політики гарантійних заходів Банку в екологічній і соціальній сфері та запропоновано документ, що має бути підготовлений для відповідного субпроекту.

Назва субпроекту	
Місце виконання субпроекту	
Ініціатор субпроекту (ЗОЗ)	
Оцінка обсягу інвестицій	
Дата початку/завершення	

Питання	Відповіді		Діагностика / заходи в разі позитивної відповіді («так»)
	Так	Ні	
Чи передбачає субпроект виконання будівельних робіт з нового будівництва чи розширення ЗОЗ?			Відхилення субпроекту
Чи передбачає субпроект виконання будівельних робіт, що передбачають модернізацію чи реконструкцію ЗОЗ та/або відповідних об'єктів поводження з відходами			ПЕСМ, ПІКУВ
Чи передбачає субпроект придбання земельних ділянок та/або встановлення обмежень у використанні земель?			Відхилення субпроекту
Чи передбачає субпроект придбання активів для утримання хворих (зокрема, з непідтвердженим наразі захворюванням) з метою медичної обсервації чи ізоляції?			Відхилення субпроекту
Чи наявна надійна нормативно-правова база та інституційна спроможність для здійснення ЗОЗ інфекційного контролю та поводження з медичними відходами?			ПЕСМ, ПІКУВ
Чи передбачає субпроект залучення робочої сили, в тому числі безпосереднє наймання працівників, їх залучення за контрактом, залучення працівників основних постачальників та соціальних працівників?			ПЕСМ
Чи розташований субпроект у межах будь-яких природоохоронних територій (наприклад, заповідників, об'єктів «Смарагдової мережі») чи критично важливих ареалів або поряд з ними?			Відхилення субпроекту

Питання	Відповіді		Діагностика / заходи в разі позитивної відповіді («так»)
	Так	Ні	
Чи присутні на території реалізації субпроєкту будь-які незахищені групи та чи існує ймовірність того, що пропонувані субпроєкт справить на них негативний або позитивний вплив?			ПЕСМ
Чи майданчик, який дібрано для реалізації заходів, вільний від обтяжень і чи належить відповідна земельна ділянка ЗОЗ на праві власності або перебуває в державній/комунальній власності?			ПЕСМ
Чи існує ймовірність переміщення або припинення підприємницької, господарської діяльності або діяльності з заробляння особами засобів до існування під час будівельних робіт?			Відхилення субпроєкту
Чи відбувається фізичне або економічне переміщення осіб унаслідок виконання будівельних робіт?			Відхилення субпроєкту
Чи спричинить субпроєкт втрату робочих місць/роботи?			Відхилення субпроєкту
Чи міститься на майданчику або поряд із ним будь-який із зазначених нижче об'єктів та чи передбачає субпроєкт виконання робіт на таких об'єктах: <ul style="list-style-type: none"> • Відкриті водойми (наприклад, річки, озера) • Дренажна система • Видалення дерев, вирубання лісу, знесення зелених насаджень • Виконання земляних робіт (екскавація, зняття ґрунтового покриву тощо) • Наявність поблизу будь-яких будівель чи територій, що є пам'ятками історії • Використання небезпечних речовин • Розташування майданчику в населеному пункті 			ПЕСМ

ДОДАТОК 4. План ESMP для будівельних робіт малого та середнього масштабу

План управління екологічними та соціальними наслідками (ESMP) підпроєктів повинен містити заходи пом'якшення, моніторингу впливу та адміністративні заходи, які слід вжити під час реалізації проєкту, щоб уникнути або усунути негативний вплив на навколишнє середовище. Стосовно проєктів, які представляють середній рівень екологічного ризику (проєктів зі значним рівнем ризику) план ESMP також може бути

ефективним способом узагальнення різних заходів, необхідних для досягнення ефективного пом'якшення негативних впливів на навколишнє середовище.

Частина 1 Плану включає загальну інформацію про проект, яка містить описову частину, що характеризує проект та конкретизує інституційні та законодавчі аспекти, технічний зміст проекту, потенційну потребу в програмі розбудови спроможностей та опис процесу громадських консультацій.

Частина 1. Загальна інформація про підпроект

інституційна та адміністративна інформація				
Країна				
Назва підпроєкту				
Область та сфера застосування підпроєкту				
Інституційні механізми (СБ)	Світовий банк	Управління підпроєктами	Бенефіціар інвестицій	
Угода про реалізацію (назва та контактні дані)	Контроль за виконанням ESSs	Контроль на місцевому рівні з боку районного відділу освіти	Нагляд за будівельними роботами	Підрядник

ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ	
Надайте опис місця розташування, додайте позначення місцезнаходження на карті	
Хто є власником земельної ділянки?	
Надайте опис географічних, фізичних, біологічних, геологічних, гідрографічних та соціально-економічних характеристик об'єкту	
Надайте опис наслідків географічного, фізичного, біологічного, геологічного, гідрографічного та соціально-економічного характеру відносно проектної діяльності	
Вкажіть орієнтовну потребу об'єкту будівництва в сировині та матеріалах	
НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ПОЛОЖЕННЯ	
Визначте яке національне законодавство та регіональні акти і необхідні дозволи поширюються на заходи підпроєкту	
ГРОМАДСЬКІ КОНСУЛЬТАЦІЇ	
Вкажіть, коли / де відбулися / чи відбуватимуться громадські обговорення	

Частина 2. Заходи екологічного та соціального характеру щодо пом'якшення наслідків

План управління екологічними та соціальними наслідками (ESMP) визначає можливі та економічно ефективні заходи, які можуть зменшити потенційно значні негативні наслідки для навколишнього середовища до прийнятних рівнів. План включає компенсаційні заходи, якщо заходи пом'якшення наслідків не є здійсненими, економічно ефективними або достатніми. Зокрема, План ESMP (а) визначає та узагальнює всі очікувані значні негативні впливи на навколишнє середовище (включаючи ті, що стосуються корінних народів або питання примусового переселення); (b) описує (з детальними технічними даними) кожен захід пом'якшення впливу, включаючи тип впливу, якого він стосується, та умови, за яких це є необхідним (наприклад, застосовуватиметься безперервно або в разі виникнення надзвичайних ситуацій), а також засоби, опис обладнання та операційні процедури (протоколи), якщо доречно; (c) оцінює можливий вплив цих заходів на навколишнє середовище; та (d) забезпечує зв'язок з будь-якими іншими планами пом'якшення наслідків (наприклад, у випадку примусового переселення осіб, впливу на корінні народи або культурні цінності), що є необхідними для проекту. В типовому Плані ESMP роблять спробу охопити стандартні основні підходи до пом'якшення наслідків контрактів на виконання робіт з будівництва об'єктів із помірними, локалізованими наслідками. Прийнято вважати, що цей формат забезпечує дотримання вимог Світового банку щодо виконання екологічних та соціальних оцінок ключовими елементами Плану управління екологічними та соціальними наслідками (ESMP) або документом під назвою Рамки екологічного та соціального управління.

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
ЕТАП РОЗРОБКИ		
<p>Без належного вивчення запропонованих підпроектів можуть бути обрані підпроекти, діяльність яких не може бути профінансована за цим Проектом, що, відповідно, перешкоджатиме його реалізації</p>	<p>ГРП проводитиме скринінг кожного закладу охорони здоров'я на предмет можливих екологічних та соціальних ризиків відповідно до Правил Групи Світового Банку, рекомендацій служб EHS (охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки життєдіяльності), рекомендацій ВООЗ стосовно COVID-19 та скринінгової форми, наданої в Додатку 3. Скринінг включатиме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Визначення будь-яких необхідних змін на об'єкті чи стосовно його експлуатації, як наприклад реанімаційні відділення, ізоляційні приміщення, безпека конструкцій та обладнання, універсальний доступ, контроль 	<p>ГРП</p>

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
	<p>внутрішньолікарняних інфекцій, утилізація медичних відходів тощо;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) Визначення обсягу очікуваних робіт (тобто, переоблаштування палат на реанімаційні відділення, встановлення ізоляційних боксів, встановлення / збільшення потужностей водопостачання та встановлення санітарних вузлів тощо); 3) Встановлення відповідності комунікацій (електроенергія, водо-, тепlopостачання та ін.) запланованим роботам; 4) Визначення того, як такі роботи можуть заважати звичайній діяльності закладу охорони здоров'я; 5) Визначення того, чи можна виділяти фінансування на дані роботи, наприклад, діяльність, що не підлягає фінансуванню за проектом, включає заходи, що вимагають придбання землі або роботи, які проводяться у палатах або зонах, де лікують пацієнтів, де при початковому будівництві використовували азбестову ізоляцію або теплоізоляцію труб; 6) Визначення необхідності використання зовнішньої охорони, чи додаткового персоналу для забезпечення охорони 	
<p>Нехтування екологічними та соціальними аспектами під час підготовки проекту реконструкції доріг та тендерних документів;</p> <p>Нехтування екологічними та соціальними аспектами і заходами боротьби зі шкідниками під час підготовки техніко-економічних обставин;</p>	<p>Технічне / інженерне проектування підпроектів є ресурсоефективним, орієнтованим на запобігання забрудненню навколишнього середовища і передбачає заходи адаптації до зміни клімату. Проектування містить стійкі екологічно чисті, доступні та інклюзивні рішення, створені на основі найкращих доступних технологій / належної промислової практики в галузі; Проект вивчає альтернативні місця розташування та технології; враховує необхідність облаштування санітарно-захисної зони (СЗЗ);</p>	ГРП

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
<p>Нехтування інтересами зацікавлених сторін; Загальний проектно-технічний план реконструкції / відновлення включає застарілі методи, інженерні рішення та небезпечні компоненти будівельних матеріалів</p>	<p>Зацікавлені сторони були встановлені та залучені до консультацій відповідно до вимог SEP; План ESMP розроблено для кожного підпроекту перед тендером на будівельні роботи; Для вибраних підпроектів слід розробити ОВНС, якщо цього вимагає національне законодавство; Про майбутні роботи інформують місцеві управління архітектури та будівництва та територіальні органи Міністерства енергетики та а захисту довкілля.</p>	
<p>Поводження з медичними відходами та утилізація</p>	<p>ГРП перевірятиме практики поведження з медичними відходами кожного закладу охорони здоров'я та визначатиме, чи вони відповідають рекомендаціям EHS Групи Світового Банку чинним рекомендаціям ВООЗ щодо COVID-19. Скринінг проводитиметься на основі скринінгової форми, наведеної в Додатку 3, і включатиме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Визначення сучасних методів поведження з медичними відходами та їх утилізації у закладах охорони здоров'я; 2) Визначення будь-яких засобів для утилізації медичних відходів на території об'єкту, включаючи печі, ями для спалювання медичних відходів, ями для закопування медичних відходів тощо.; 3) Визначення будь-якого місця утилізації медичних відходів за межами об'єкту, включаючи способи збирання та зберігання матеріалів, маршрути, що ведуть до місця утилізації, та процедури утилізації; 4) Огляд протоколів поведження з медичними відходами, особливо пов'язаними з інфекційними захворюваннями, такими як 	ГРП

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
	COVID-19; 5) Огляд навчальних процедур для медичних працівників та інших відповідних працівників закладу охорони здоров'я щодо управління та утилізації медичних відходів; 6) Підготовка Плану ICWMP на основі зразка, що міститься у Додатку 8, для закладу охорони здоров'я.	
Захист медичних працівників	ГРП проведе огляд протоколів закладу охорони здоров'я щодо захисту медичних працівників від інфекційних захворювань на основі чинних рекомендацій ВООЗ щодо COVID-19 та Протоколу щодо профілактики інфекційних захворювань, що міститься в Додатку 8. Огляд включатиме: <ol style="list-style-type: none"> 1) Визначення того, чи достатньою є підготовка медичних та інших працівників закладу охорони здоров'я; 2) Визначення того, чи навчають персонал закладу охорони здоров'я як поводитися з останками тих, хто помер від COVID-19, включаючи персонал, який проводить розтини; 3) Визначення того, чи є належні запаси ЗІЗ в наявності; та 4) Визначення шляхів поставок необхідних ЗІЗ. 	ГРП
БУДІВНИЦТВО		
Загальне управління соціально-екологічними ризиками		
Недотримання вимог національного природоохоронного та соціального законодавства може призвести до затримок у впровадженні проекту,	Усі дозволи щодо впливу на навколишнє середовище та дозволи щодо охорони праці та техніки безпеки (ОПТБ), інші дозволи, погодження (такі як, затвердження ОПТБ, тощо) та ліцензії (такі як ліцензії на виконання конкретних видів робіт,	Підрядник

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
репутаційних ризиків, тощо.	тощо) отримуються вчасно відповідно до вимог законодавства України.	
Охорона та умови праці		
Працівники та відвідувачі можуть травмуватися в місцях будівництва та знесення старих споруд (якщо це необхідно), не дотримуються правил/норм охорони праці та техніки безпеки.	<p>ЗІЗ (засоби індивідуального захисту) всіх працівників відповідатимуть вимогам міжнародних стандартів (працівники повинні завжди використовувати каски, респіратори та захисні окуляри, прив'язні ремені й захисне спецвзуття, де це необхідно).</p> <p>Там, де (і коли) можливе певною мірою залучення до роботи некваліфікованих або недостатньо кваліфікованих працівників з місцевих громад, проводяться тренінги з професійної підготовки з метою активізації участі місцевого населення.</p> <p>Підвищити обізнаність працівників щодо загального управління відносинами з місцевим населенням, розробити кодекс поведінки відповідно до міжнародної практики та забезпечити його жорстке виконання, включаючи звільнення працівників та застосування фінансових санкцій відповідного розміру в разі недотримання цих вимог.</p> <p>Проведення навчання зі стандартів ОПТБ, використання захисних засобів, тощо.</p>	Підрядник
Ефективність використання ресурсів та запобігання і контроль за забрудненнями: запобігання забрудненню повітря		
Забруднення повітря буде локально збільшуватися за рахунок використовуваної техніки, поводження з матеріалами на майданчиках, а також за рахунок збільшення руху транспорту, пов'язаного з будівельними та демонтажними роботами. Негативний вплив на якість	<p>Під час земляних робіт застосовуються методи контролю за викидами пилу, наприклад збрикування водою або змочування землі.</p> <p>Будівельні сміттепроводи використовуються під час знесення внутрішніх конструкцій, коли роботи ведуться вище першого поверху.</p> <p>Будівельні відходи (демонтажне сміття), вилучений ґрунт та неметалеві будівельні матеріали зберігаються у спеціальних зонах зі своєчасним їх зволоженням та зменшенням пилу від</p>	Підрядник

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
атмосферного повітря буде, головним чином, поблизу будівельних майданчиків та в місцях проведення демонтажних робіт	<p>сміття.</p> <p>Під час пневматичного буріння або видалення верхнього шару бруківки та фундаменту піднімання пилу обмежується за допомогою постійного збризкування водою та/або оточення майданчиків пилозахисними екранами.</p> <p>Прилеглі тротуари (пішохідні доріжки) та дороги утримуються в чистоті від пилу та будівельних відходів для мінімізації пилу..</p> <p>Своєчасне проведення технічних оглядів усієї техніки на станціях технічного обслуговування щодо викидів СО та диму, будівельні механізми не повинні простоювати на майданчику з ввімкненим двигуном.</p> <p>Під час пневматичного буріння або руйнування бруківки та фундаменту пил збризкується постійним розпиленням води та мінімізується встановленням на майданчику пилозахисних екранів.</p> <p>Викиди пилу та викиди транспортних засобів зводяться до мінімуму за рахунок належного експлуатаційного управління та нагляду за ділянкою.</p> <p>Застосовуються сучасні методи будівництва та енергоефективні технології.</p>	
Ефективність використання ресурсів та запобігання і контроль за забрудненнями: запобігання забрудненню ґрунтів		
Розливи мастил з важкої техніки, фарб, інших хімікатів (під час ремонтних робіт)	Відповідність машин та устаткування технічним регламентам; дотримання інструкцій з експлуатації, належне зберігання та утилізація стічних вод на відповідних полігонах за погодженням з місцевою владою, тощо.	Підрядник
Ефективність використання ресурсів та запобігання і контроль за забрудненнями: забруднення ґрунтових та поверхневих вод		
Поверхневі води можуть бути забруднені випадковими розливами та витокami з машин, сміттям під	Відсутній нерегульований забір ґрунтових вод, а також неконтрольоване скидання технологічних вод, цементних суспензій або будь-яких інших забруднених вод у ґрунт чи	Підрядник

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
<p>час будівництва мосту, а також зваженими частинками під час робіт на/біля річки. Грунтові води можуть бути забруднені випадковими розливами, витоками при тимчасовому зберіганні нафти та палива, а також витоками з машин під час будівництва.</p>	<p>річки. Підрядник отримає необхідні дозволи на водовикористання та водовідведення.</p> <p>На майданчику облаштовуються системи каналізації та вживаються заходи щодо запобігання забрудненню, блокуванню чи іншим можливим негативним впливам на природні екосистеми внаслідок будівельних робіт на об'єкті.</p> <p>Вживаються заходи щодо запобігання розливу паливно-мастильних матеріалів та інших токсичних чи небезпечних речовин.</p> <p>Очищення будівельних машин і техніки проводиться лише у спеціально відведених місцях для запобігання потраплянню забруднених стічних вод у поверхневі води.</p> <p>Належне управління всіма ділянками будівельного майданчика для запобігання забрудненню від будівельних робіт.</p> <p>Захисні споруди на схилах регулярно підтримуються.</p> <p>Передбачена дренажна система та переливні труби.</p> <p>Утилізація виїнятого матеріалу в найближчі річки забороняється.</p> <p>Хімічні речовини на будівельних майданчиках, такі як мастила, бензин, знежирювачі, антифриз, вироби з бетону та асфальту, ущільнювачі, фарби та промивна вода, пов'язані з цими продуктами, зберігаються, обробляються та утилізуються таким чином, щоб мінімізувати їх потрапляння у стоки.</p> <p>Територія будівництва регулярно очищається від будівельних відходів та тимчасових споруд.</p>	
Ефективність використання ресурсів та запобігання і контроль за забрудненнями: Шум та вібрація		
<p>Основними джерелами шуму будуть роботи з демонтажу, будівельне устаткування та вантажні</p>	<p>Будівельні роботи проводяться лише в час, зазначений у дозволі/ тендерній документації/ договорі. Роботи проводяться виключно в робочий час у будні дні. Роботи не</p>	

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
<p>автомобілі. Шум під час будівництва буде тимчасовим та локалізованим.</p>	<p>плануються у вихідні та святкові дні. У разі необхідності проведення робіт, що спричиняють вищий рівень шуму, мешканців, які живуть поблизу, сповіщають про це за 10 днів. Під час роботи кришки моторів генераторів, повітряних компресорів та інших подібних пристроїв мають бути закритими, а самі ці пристрої розміщуватися щонайдалі від житла.</p> <p>Належна звукоізоляція всіх транспортних засобів та обладнання здійснюється за допомогою використання пінопласту, гуми та інших звукоізоляційних матеріалів.</p> <p>Шумозахисні бар'єри встановлюються, де це доречно. Працівники забезпечені засобами індивідуального захисту, які будуть використовуватися при виконанні робіт з високим рівнем шуму.</p> <p>Якщо можливо, обмежується рух транспортних засобів через вразливі райони при у рамках проектних робіт.</p> <p>Використовується сучасне обладнання, яке відповідає нормам допустимих рівнів шуму, або модернізоване обладнання, що відповідає вимогам необхідних стандартів.</p>	
Ефективність використання ресурсів та запобігання і контроль за забрудненнями: зсуви та ерозія		
<p>Неправильне облаштування опорних конструкцій глибокого закладання може призвести до зсувів, що спричинить загрозу для життя працівників, а також сусідніх споруд. Гола земля схильна до зсувів у разі сильних дощів.</p> <p>На етапі будівництва також існує потенційна можливість розвитку вітрової та водної ерозії.</p>	<p>Кар'єрний матеріал отримують з уже існуючих ліцензованих кар'єрів в Україні, які наближені до проектного району, щоб зменшити відстань транспортування.</p> <p>На об'єкті вживаються протиерозійні та протизсувні заходи, зокрема, облаштування будівельного майданчика, будівництво зливової каналізації або рекультивация для запобігання зсуву осілого ґрунту за межі будівельного майданчика.</p> <p>Стінки глибоких котлованів встановлюються/підтримуються відповідно до належних технічних вимог. Необхідно уникати видалення рослинності та бруківки, а оголений ґрунт</p>	

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
	засаджувати чи вимощувати якомога швидше після закриття будівельного майданчика. Проводиться армування укосів для запобігання ерозії ґрунту. Стік зливових вод влаштовується до початку земляних робіт.	
Ефективність використання ресурсів та запобігання і контроль за забрудненнями: відходи та небезпечні матеріали		
<p>На етапі будівництва будуть утворюватися деякі потоки відходів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інертні мінеральні матеріали, такі як викопна земля, пісок та гравій; - потенційно шкідливі або небезпечні речовини, такі як відходи містечок будівельників та майстерень, бетонні суспензії з мийних установок, бочки та контейнери з паливом, мастильними матеріалами та будівельними хімікатами, металобрухт та відпрацьовані зварювальні електроди; - деревні відходи зі зрубаних дерев та інших органічних речовин від розчищення трас. <p>Неналежне транспортування та утилізація відходів будівництва та демонтажу може спричинити забруднення ґрунту, поверхневих і підземних вод у місцях захоронення та становити небезпеку для здоров'я при транспортуванні.</p>	<p>Для всіх основних видів відходів, що очікуються від робіт із видалення родючого ґрунту, демонтажу та будівництва, визначені місця збору та споруди для розміщення, знешкодження та утилізації відходів.</p> <p>Будівельні відходи відокремлюють від комунальних відходів, збираючи їх в окремі контейнери. Будівельні відходи збирають і транспортують до відповідних споруд для розміщення, знешкодження відповідно до Реєстру об'єктів оброблення, знешкодження, зберігання та захоронення відходів в Україні.</p> <p>Документація щодо утилізації відходів зберігається як доказ правильного поводження з відходами.</p> <p>Тимчасове зберігання всіх небезпечних чи токсичних речовин та відходів класів небезпеки 1 та 2 на об'єкті організовується в окремих приміщеннях відповідно до законодавства України (ртутьвмісні відходи, свинцеві батареї зберігаються окремо від невикористаних електролітних батарей, тощо) за відсутності несанкціонованого доступу людей та наявності відповідного маркування/етикетування.</p> <p>Ємності з небезпечними матеріалами поміщають у герметичний контейнер для запобігання розливу.</p> <p>Відходи транспортуються відповідно до законодавства України про перевезення небезпечних відходів.</p> <p>Шляхи збору та утилізації відходів визначені для всіх основних типів відходів, очікуваних від виймання ґрунту, знесення та будівельних робіт.</p>	

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
	<p>Неорганічні будівельні відходи та відходи від знесення старих споруд відділяють від загального сміття, органічних, рідких та хімічних відходів шляхом сортування на майданчику та зберігають у відповідних контейнерах.</p> <p>Будівельні відходи збирають та утилізують належним чином ліцензовані компанії-перевізники відходів. Тимчасовий збір відходів в районах, схильних до повеней, не здійснюється.</p> <p>Там, де це можливо, підрядник буде повторно використовувати та утилізувати потрібні та придатні матеріали (за винятком азбестовмісних).</p> <p>Якщо на об'єкті проекту є азбест, його потрібно чітко позначити як небезпечний матеріал. Там, де це можливо, азбест слід помістити в контейнер і міцно закрити, щоб мінімізувати його вплив. До видалення (якщо видалення є необхідним) азбест слід обробити змочувальним засобом, щоб мінімізувати кількість азбестового пилу. Роботи з азбестом та його видалення мають виконувати кваліфіковані і досвідчені фахівці. Якщо азбестовий матеріал потрібно тимчасово зберігати, відходи слід надійно поміщати в закриті ємності і відповідно маркувати. Вилучений азбест не можна використовувати повторно.</p> <p>Якщо азбест розташований на ділянці проекту, він чітко позначається як небезпечний матеріал. Коли це можливо, азбест належним чином міститься та герметизується для мінімізації впливу.</p> <p>У разі тимчасового зберігання на об'єкті небезпечних або токсичних речовин їх усі слід поміщати в безпечні контейнери, забезпечені етикетками з даними про склад, властивості і обробку. Регулярне транспортування будівельних матеріалів здійснюється без складування великих партій матеріалів на будівельних майданчиках.</p>	

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
Здоров'я та безпека місцевого населення: транспортні магістралі, дорожній рух та аварії		
<p>На здоров'я та безпеку місцевого населення впливатиме близькість до будівельних робіт, зміна схем руху, тощо.</p>	<p>Протоколи ОПТБ відповідно до Керівництва з ОДЗП Групи Світового банку створені для забезпечення безпеки громад під час проведення робіт.</p> <p>Про проектну діяльність повідомляють місцевим будівельним та екологічним інспекціям і громадам.</p> <p>Усі роботи проводяться дисципліновано і в безпечний спосіб, щоб мінімізувати вплив на працівників, пацієнтів ЗОЗ та навколишнє середовище.</p> <p>Для населення і громадського транспорту розміщуються чіткі попереджувальні знаки про всі потенційно небезпечні роботи.</p> <p>Організована система контролю за дорожнім рухом та навчання персоналу, особливо щодо доступу до об'єкта та інтенсивного руху транспорту поблизу нього.</p> <p>Облаштовані безпечні доріжки та проходи для пішоходів у місцях руху громадського транспорту та будівельних транспортних засобів.</p>	Підрядник
Збереження біорізноманіття і стале управління живими природними ресурсами		
<p>На рослинність може тимчасово вплинути забруднення від будівельних робіт, що може призвести до порушення росту та розвитку і прискорити процес старіння.</p> <p>У проектній зоні не спостерігається регулярна або сезонна активна міграція тварин.</p>	<p>Проводиться обстеження та інвентаризація великих дерев в безпосередній близькості від будівельних робіт. Великі дерева повинні бути марковані та огорожені для захисту, їхня коренева система захищена, і будь-які пошкодження дерев не дозволяються.</p>	Підрядник
Культурна та історична спадщина		
<p>Будівлі історичної та культурної спадщини та випадкові знахідки артефактів</p>	<p>Якщо будівельні роботи проводяться в будівлі, що має історико-культурну цінність, Міністерству культури/місцевому департаменту надаються всі необхідні</p>	Підрядник

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
	<p>дозволи відповідних органів, а всі будівельні роботи плануються та проводяться відповідно до вимог законодавства України.</p> <p>Реконструкція кожної такої ділянки розробляється та керування нею здійснюється відповідно до принципів належної практики у галузі культурної спадщини.</p> <p>Розроблено порядок пошуку артефактів чи інших можливих «випадкових знахідок», виявлених під час земляних чи будівельних робіт.</p>	
Етап експлуатації		
Умови зайнятості працівників, професійні ризики погіршуються під час діяльності ЗОЗ	Прийняті протоколи ОПТБ, що відповідають Правилам Групи Світового Банку з охорони навколишнього середовища та техніки безпеки для операцій, вимога щодо забезпечення захисних засобів.	ГВП
Поводження та утилізація медичних відходів	<ol style="list-style-type: none"> 1) Кожен ЗОЗ функціонує відповідно до вимог Плану з інфекційного контролю та поводження з медичних відходами (ICWMP), складеного для проекту; 2) Сорткування, пакування, збирання, зберігання та транспортування відходів проводиться відповідно до Правил ICWMP та Посібника ВООЗ щодо COVID-19; 3) Регулярний перегляд поводження з відходами та утилізації відходів на проектному майданчику та щотижневе проведення навчання з протоколів Плану ICWMP; 4) ГВП буде щомісячно проводити аудит видалення відходів з проектного майданчика та запроваджувати коригувальні заходи, необхідні для забезпечення дотримання вимог; та 5) Генерування, мінімізація, повторне використання та переробка відходів здійснюються там, де це можливо в контексті протидії COVID-19. 	ГВП та організації-виконавці

Заходи проекту та вплив підпроектів	Заходи щодо зменшення впливу	Відповідальна сторона
Захист медичних працівників	<ol style="list-style-type: none"> 1) Регулярна доставка та належне зберігання товарів, включаючи зразки, лікарські засоби, дезінфікуючі засоби, реагенти, інші небезпечні матеріали, ЗІЗ тощо; 2) Забезпечення впровадження та дотримання протоколів щодо регулярної дезінфекції громадських приміщень, палат, ВІТ, обладнання, інструментарію та відходів; 3) Забезпечення чистої води, мила та дезінфікуючих засобів для миття рук та облаштування санпропускників; 4) Забезпечення належної експлуатації обладнання, зокрема, автоклавів; та 5) Забезпечення регулярного тестування медичних працівників, які регулярно контактують з хворими на COVID-19. 	ГВП та організації-виконавці

ЧАСТИНА 3. План управління охороною довкілля і соціальними заходами

Потрібно використовувати моніторинг, аби відслідковувати вимоги, відповідальність та витрати на моніторинг впровадження заходів зменшення впливу на довкілля, визначених в аналізі, включеному в оцінку впливу на довкілля для підпроектів. Екологічний та соціальний моніторинг під час реалізації проекту надає інформацію про ключові екологічні та соціальні аспекти проекту, зокрема вплив проекту на довкілля та соціальну сферу, також про ефективність заходів з пом'якшення наслідків впливу. Така інформація дає змогу позичальнику та Банку оцінити успішність заходів з пом'якшення наслідків у складі нагляду за проектом і а дозволяє вжити необхідних коригуючих заходів. Отже, ESMP визначає цілі моніторингу та вказує тип моніторингу, з прив'язкою до оцінюваних впливів та заходів з пом'якшення, описаних в ESMP. Зокрема, розділ моніторингу ESMP надає (а) конкретний опис та технічні деталі заходів моніторингу, включаючи параметри, що підлягають вимірюванню, методи, які слід використовувати, місця відбору проб, частоту вимірювань, межі виявлення (де це доцільно), визначення порогових значень, які сигналізуватимуть про необхідність вжиття коригуючих дій; та (b) процедури моніторингу і звітності для (i) забезпечення раннього виявлення умов, що потребують конкретних заходів з пом'якшення наслідків, та (ii) надання інформації про хід і результати заходів з пом'якшення наслідків.

Формат плану моніторингу наведено в таблиці нижче. Проектний цикл розбивається на три етапи (будівництво, експлуатація та виведення з експлуатації). Формат також включає в себе рядок для базової інформації, яка має вирішальне значення для досягнення надійного та достовірного моніторингу. Основними елементами плану моніторингу є:

- Що підлягає моніторингу?
- Де проводиться моніторинг?
- Як слід відстежувати параметр для забезпечення значущих порівнянь?
- Коли або як часто необхідно проводити моніторинг, чи коли він найбільш ефективний?
- Для чого здійснюється моніторинг параметру (що це говорить нам про вплив на навколишнє середовище)?

На додаток до цих питань корисно визначити витрати, пов'язані з моніторингом (як інвестиційні, так і періодичні) та інституційні обов'язки.

Коли план моніторингу буде розроблений та введений у дію в контексті впровадження проекту, ГВП проситиме надсилати звіти через відповідні проміжки часу та включити отримані результати у свою періодичну звітність перед Світовим банком і зробити ці результати доступними працівникам Банку під час місій з наглядом.

Етап	Параметр моніторингу	Місце проведення діяльності з моніторингу	Порядок проведення моніторингу	Хронологія моніторингу	Організація моніторингу	Вартість моніторингу
	<i>Моніторинг якого атрибуту буде здійснюватись?</i>	<i>Вкажіть місце для проведення моніторингу для кожного вибраного атрибута</i>	<i>Як будуть проведені вимірювання ?</i>	<i>Які часові рамки/ чи він здійснюється регулярно?</i>	<i>Вкажіть осіб, відповідальних за моніторинг кожного атрибуту</i>	<i>Вкажіть витрати, пов'язані з моніторингом, якщо вони не включені до бюджету проекту</i>

Проектування						
Будівництво						
Експлуатація						

ЧАСТИНА 4. Розбудова потенціалу та навчання

Для підтримки своєчасної та ефективної реалізації компонентів проекту, пов'язаних з охороною довкілля і соціальною сферою та заходами щодо пом'якшення наслідків впливу, ESMP спирається на ОВД щодо наявності, ролі та можливостей підрозділів з екологічних та соціальних питань на місці впровадження проекту чи на рівні ГВП. Зокрема, ESMP надає опис інституційного розподілу - хто несе відповідальність за проведення заходів з пом'якшення впливу та моніторингу (наприклад, за функціонування, нагляд, примусове виконання, моніторинг виконання, заходи з виправлення, фінансування, звітність та навчання персоналу).

ЧАСТИНА 5. Графік виконання та кошторис витрат

Для всіх трьох аспектів (пом'якшення впливу, моніторинг та розвиток потенціалу) ESMP передбачає: (а) графік впровадження для заходів, які необхідно здійснити в рамках проекту, із зазначенням етапності та координації із загальними планами реалізації проекту, та (б) оцінку капітальних і періодичних витрат та джерел коштів для впровадження ESMP. Ці цифри також включені до загальних таблиць витрат за проектом.

ЧАСТИНА 6. Інтеграція ESMP з підпроектом

Рішення позичальника про продовження проекту та рішення Банку про його підтримку частково ґрунтуються на сподіваннях щодо ефективного виконання ESMP. Отже, Банк розраховує, що план буде конкретним в описанні окремих заходів щодо пом'якшення наслідків і моніторингу та розподілі інституційних обов'язків, і він повинен бути інтегрований у загальне планування, проектування, бюджет та виконання підпроекту. Така інтеграція досягається шляхом встановлення ESMP у рамках підпроекту з тим, щоб план отримав фінансування та нагляд разом з іншими компонентами.

Додаток 5. Шаблон звіту про проектну діяльність

Назва підпроекту / короткий опис діяльності	Стан підготовки проекту / документації / У процесі / Завершено / Погоджено державною	Стан ESMP / громадські консультації	Скарги, отримані протягом звітного періоду, предмет скарг, статус вирішення (очікує / у процесі / вирішено)	Поточний стан виконання робіт (терміни виконання проектних робіт та початку / завершення будівель	Візити на майданчик або інші дії державних органів (екологічна безпека, безпека праці, пожежна безпека тощо) (дати, результати, надсилання запитів на коригувальні	Відвідування майданчика протягом звітного періоду (дати, результати, надсилання запитів на коригувальні	Заплановане наступне відвідування майданчика (дати, конкретні питання, які потрібно
---	--	-------------------------------------	---	---	--	---	---

	експер тизою			ьних робіт, невирі шені питанн я)	я запитів на коригувал ьні заходи, подальші дії)	заходи, подаль ші дії)	переві рити)

Додаток 6. Вимоги до звітності ESIRT

1. Процес управління інцидентами та звітність

А. Крок 1 – Початкове повідомлення

У разі нещасного випадку на будь-якому з майданчиків проекту, Підрядники інформують про це ГВП та/ або команду Банку; інформують відповідні органи згідно місцевих норм; забезпечують безпеку працівників, громадськості та надають негайну допомогу.

Як тільки будь-якому члену команди Підрядника або ГВП стане відомо про ймовірний або фактичний інцидент, член групи повідомить про це ГВП та/ або команду Банку. Це початкове повідомлення буде надіслане незалежно від тяжкості інциденту. Найважливішим елементом цього повідомлення є швидкість. Наступні питання - інструкція щодо типу інформації, яку потрібно швидко зібрати в разі повідомлення про інцидент:

- Що це за інцидент? Що сталося? З чим або з ким?
- Де і коли стався інцидент?
- Яке джерело інформації? Як ви дізналися про інцидент?
- Чи основні факти щодо інциденту чіткі та беззаперечні або існують суперечливі версії?
- Якими були умови чи обставини, за яких стався інцидент?
- Чи інцидент ще триває, чи він локалізований?
- Чи пов'язаний він з втратою життя чи серйозною шкодою?
- Наскільки серйозним був інцидент? Як ліквідують його наслідки? Як реагують МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції?
- Які необхідні додаткові подальші дії, якщо такі є, і які часові рамки, пов'язані з ними?
- Чи причетний до інциденту персонал Банку?

Вимога до звіту буде визначена в ESCP проекту. Як цього вимагають договори, Підрядник повідомляє про інциденти ГВП - МОЗ/ ГВП, а виконавчі агенції забезпечують включення зобов'язань щодо звітування про відповідність вимогам ESHS

до договорів на проведення робіт та до інших відповідних договорів. МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції здійснюватимуть моніторинг звітів про інциденти.

В. Крок 2 - Класифікація (проводиться командою банку)

На підставі отриманої інформації команда Банку класифікує інцидент на основі декількох факторів, включаючи характер та масштаби інциденту, а також терміновість, з якою може знадобитися відповідь. Існує три рівні класифікації: індикативний, серйозний і надзвичайний. Опис різних рівнів наведено в таблиці нижче.

Посібник з класифікації інцидентів:

Індикативний
<ul style="list-style-type: none">• Відносно незначний та дрібномасштабний локалізований випадок, який негативно впливає на невеликі географічні зони чи невелику кількість людей• Не призводить до значної чи непоправної шкоди• Невиконання узгоджених заходів із захисту довкілля та соціальних питань з обмеженими негайними наслідками
Серйозний
<ul style="list-style-type: none">• Інцидент, який спричинив або може завдати значної шкоди навколишньому середовищу, працівникам, громадам чи природним або культурним ресурсам• Невиконання заходів із захисту довкілля та соціальних питань, що мають значні наслідки, або неодноразові інциденти, пов'язані з недотриманням політики із захисту довкілля та соціальних питань• Невиправлення індикативної невідповідності, яка потенційно може спричинити значні наслідки• Комплексний і/ або висока ціна його усунення• Може призвести до певного рівня тривалого пошкодження або травми• Вимагає термінової реакції• Може становити значний репутаційний ризик для Банку
Надзвичайний
<ul style="list-style-type: none">• Будь-які фатальні наслідки• Інциденти, які спричинили або можуть завдати великої шкоди навколишньому середовищу, працівникам, громадам чи природним або культурним ресурсам• Невиправлення серйозних невідповідностей, що потенційно може спричинити серйозні наслідки, які є комплексними та/ або дорогими для усунення• Може призвести до високих рівнів тривалого пошкодження або травм• Вимагає термінової та негайної реакції• Створює значний репутаційний ризик для Банку

С. Крок 3 - Розслідування - Що сталося?

МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції:

- Негайно надають інформацію, яку вимагає Банк, та сприяють відвідуванню місця інциденту.
- Проводять або змушують Підрядника здійснити аналіз першочергових причин (RCA), щоб зрозуміти та задокументувати першопричину (першопричини) інциденту. RCA ґрунтуватиметься на процесах, існуючих в країні. Масштаби розслідування (RCA), що проводиться МОЗ/ ГВП та Підрядником виконавчої агенції, будуть пропорційні тяжкості інциденту. МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції або Підрядник нестимуть відповідальність за фінансування підготовки RCA.
- RCA буде завершено якнайшвидше, в ідеалі протягом 10 днів після інциденту. Висновки RCA будуть використані Підрядником і МОЗ/ ГВП та виконавчими агенціями з метою розробки заходів, які будуть включені до Плану заходів щодо

коригування стандартів (SCAP) у якості доповнення до існуючих інструментів запобіжних заходів проекту.

- Нададуть Банку RCA, а також повну інформацію про інцидент; сприятимуть додатковому відвідуванню (-ям) майданчика, якщо це необхідно.

МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції забезпечуватимуть розслідування інцидентів для визначення того, що сталося та чому, аби можна було вжити процеси та заходи з метою уникнення повторного їх виникнення та застосовувати відповідні засоби захисту. Команда Банку може надавати підтримку МОЗ/ ГВП та виконавчим агенціям у забезпеченні того, щоб Підрядник проводив відповідне RCA, або МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції.

D. Крок 4 - Відповідь

МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції розроблять SCAP та обговорять його з Банком, включаючи дії, обов'язки та терміни виконання, а також програму моніторингу МОЗ/ ГВП та виконавчої агенції.

Для *індикативних* інцидентів, єдиною необхідною дією може бути надання документації про випадок та заходи, вжиті з боку МОЗ/ ГВП та виконавчої агенції/ Підрядника. Для серйозних та надзвичайних інцидентів, коли RCA або інше розслідування проводиться МОЗ/ ГВП та виконавчою агенцією/ Підрядником, Банк і МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції погоджуватимуть комплекс заходів, спрямованих на усунення першопричин, щоб запобігти повторенню інциденту. Заходи, визначені відповідною групою завдання, будуть враховані у Плані заходів щодо коригування стандартів (SCAP).

Таблиця 2 - Приклад Плану дій МОЗ/ ГВП та виконавчих агенцій після інциденту із смертельними наслідками, пов'язаного з проектом

- 1) Щомісячні засідання на майданчику, в яких приймає участь ГВП та висвітлюються оновлення щодо запобіжних заходів
- 2) Щомісячний звіт консультанта з нагляду про хід виконання робіт надасть детальну інформацію про стан впровадження ESMP, а також про нещасні випадки та скарги
- 3) ГВП надсилатиме Банку щомісячні звіти про хід виконання робіт протягом 1 тижня з моменту його отримання від консультантів з нагляду
- 4) Журнали обліку нещасних випадків та скарг розміщуються на всіх майданчиках проекту
- 5) Про будь-яку важку травму (яка потребує медичної допомоги на місці) або інцидент із загибеллю необхідно повідомити Банк протягом 48 годин надавши базову інформацію, а детальний звіт про інцидент буде подано якнайшвидше, в ідеалі протягом 10 робочих днів, який включатиме наступне:
 - а) аналіз першопричини та
 - б) план коригуючих дій щодо:
 - i) негайних заходів з пом'якшення наслідків у випадку постійної небезпеки (наприклад, огорожа, інформаційний знак, захисний пристрій)
 - ii) компенсації постраждалим сім'ї на основі чіткого обґрунтування
 - iii) оцінки ризиків та правильного застосування процедур управління ESHS та
 - iv) середньо- та довгострокових заходів з пом'якшення наслідків, включаючи

вдосконалення заходів безпеки, аудити та додаткове навчання.

с) моніторинг ходу виконання та звітність

SCAP визначає дії, обов'язки та терміни, яких повинні дотримуватись МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції. МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції нести відповідальність за впровадження SCAP. SCAP може включати, наприклад, заходи МОЗ/ ГВП та органів виконавчої влади, такі як розробка або модернізація та впровадження систем управління навколишнім середовищем, соціальними проблемами, охороною здоров'я та безпекою, навчання та підтримка постійної безпечної роботи, компенсації за травми чи смерть, засоби запобігання забрудненню та контролю забруднення, які повинні застосовуватися протягом кількох тижнів або багаторічного періоду відповідно до конкретних обставин проекту. SCAP може включати вимоги до консультацій з громадою, виплат компенсацій, пов'язаних з програмою переселення, або рекультиватії сільськогосподарських угідь, пошкоджених підрядниками. SCAP також може включати або вимагати від Банку таких дій, як надання технічної допомоги Банком та/ або реструктуризація позики, включаючи додаткове фінансування, якщо це необхідно.

Е. Крок 5 - Подальша діяльність

МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції будуть впроваджувати SCAP; стежити за ходом виконання; звітувати Банку про виконання.

Якщо Банк вважає, що заходи SCAP не будуть ефективними, або коли МОЗ/ ГВП та виконавчі агенції виявлятимуть небажання або відсутність змоги застосувати коригувальні заходи, Банк може розглянути рішення про повне або часткове призупинення вибірки до моменту здійснення таких заходів, або, за деяких обставин, розглянути можливість скасування цілого або частини проекту після його призупинення.

2. Реагування та ліквідація наслідків

Наведені в цьому розділі показові приклади реагування та ліквідації наслідків підходять для надзвичайних ситуацій різних типів, що можуть виникнути до та під час реалізації проекту. Вони запропоновані для скеровування дій груп реагування та для управління.

Приклади зі сфери охорони здоров'я та безпеки

Приклади можливих реагувань Банку та МОЗ / ГВП і виконавчих органів на надзвичайні випадки в сфері охорони та безпеки праці різного ступеня тяжкості представлені в таблиці 1.

Таблиця 1 Приклади потенційної реакції на надзвичайні випадки в сфері охорони та безпеки праці різного ступеня тяжкості

Порушення правил охорони та безпеки праці	Потенційні дії Міністерства охорони здоров'я /ГРП і виконавчих органів
Тяжкі, що призвели до: смерті, постійної інвалідності, або спалаху небезпечної для життя інфекційної хвороби	<ul style="list-style-type: none">• Поліпшити бар'єри, тривожні сигнали, знаки, навчання, робочі процеси та процедури• Усунути прогалини в компетентності, знаннях, кількості відповідальних за охорону праці в проекті та / або групі управління проектом• Переконатись, що проведено оцінку ризику щодо охорони здоров'я та безпеки, а відповідні плани управління

Порушення правил охорони та безпеки праці	Потенційні дії Міністерства охорони здоров'я /ГРП і виконавчих органів
	аварійними ситуаціями були складені, впроваджені та виконуються
Серйозні, що призвели до: масштабної (без смертельних випадків) аварії, або могли призвести до аварії	<ul style="list-style-type: none"> • Переглянути відповідні розділи оцінки ризиків в сфері охорони здоров'я та безпеки на предмет їх відповідності • Поліпшити бар'єри, знаки, методи навчання і роботи • Змусити використовувати засоби індивідуального захисту • Доповнити групу з реалізації проекту (ГРП) фахівцем із охорони праці, який має належну компетенцію та досвід
Серйозні: Неодноразово помічена небезпечна поведінка або явні порушення правил безпеки	<ul style="list-style-type: none"> • Покращити використання механізму реагування на скарги • Переглянути відповідні розділи оцінки ризиків в сфері охорони здоров'я та безпеки на предмет їх відповідності • Впровадити (переглянутий) план управління БП, включаючи навчання
Характерні: Неодноразові випадки відсутності реагування на вимогу виправити проблему із безпекою (наприклад, комплект засобів безпеки неповний або відсутній)	<ul style="list-style-type: none"> • Усунути невирішені проблеми • Повторне навчання для забезпечення обізнаності та нагадування • Удосконалити робочий процес чи процедуру

Приклади E&S

Приклади **можливої реакції** Банку та МОЗ / ГРП та виконавчих органів на надзвичайні випадки екологічного та соціального характеру різної тяжкості представлені в Таблиці 2.

Таблиця 2 Потенційна реакція на надзвичайні випадки екологічного та соціального характеру різної тяжкості

Екологічні / соціальні	Потенційні дії Міністерства охорони здоров'я /ГРП і виконавчих органів
Тяжкі (соціальні): Примусове переселення без дотримання належної процедури чи компенсації	<ul style="list-style-type: none"> • Визначити виселених осіб та надати їм компенсацію та підтримку для підбору нових житлових / інших об'єктів відповідно до вимог Банку щодо гарантій, включаючи надання відповідних консультацій • Чіткі вказівки виконавцям проектів щодо процесу переселення, включаючи санкції за недотримання вимог МОЗ / ГРП та організацій-виконавців, а також вимог Банку; • Реалізувати всі заходи, визначені в SCAP
Тяжкі (екологічні):	<ul style="list-style-type: none"> • Залучити правоохоронні органи, щоб зупинити

Екологічні / соціальні	Потенційні дії Міністерства охорони здоров'я /ГРП і виконавчих органів
Браконьєрство або торгівля зникаючими видами	<p>браконьєрські дії</p> <ul style="list-style-type: none"> • Навчання з методів боротьби з браконьєрством для працівників проекту та членів громади з метою встановлення чітких стимулів та штрафних санкцій • Вносити санкції за невідповідну поведінку працівників, включаючи браконьєрство, у контракти виконавців • Розробити програму альтернативної життєдіяльності для громад навколо заповідних територій
Серйозні (соціальні): GRM не функціонує	<ul style="list-style-type: none"> • Переглянути GRM та вирішити проблеми (оновлення, покращення доступу, інформування про GRM у громаді / громадах, краща організація процесу реагування) • Навчання для співробітників ГРП з управління та моніторингу GRM • Покласти відповідальність на кваліфікований персонал ГРП
Характерні (екологічні) Розлив вуглеводнів або хімічних речовин з низьким та середнім впливом на навколишнє середовище	<ul style="list-style-type: none"> • Удосконалити робочий процес або процедури, якщо це необхідно • Навчання персоналу проекту щодо подолання розливів та пов'язаних з цим процедур • При необхідності посилити моніторинг на об'єкті • Перегляньте текст контракту на предмет відповідних положень про санкції

Додаток 7. Інформація про оприлюднення ESMF (Рамки екологічного та соціального управління) та громадські консультації

Цей додаток заповнюється після завершення консультацій.

Додаток 8. Шаблон плану боротьби з інфекційними захворюваннями та поводження з відходами (ICWMP)

1. Вступ

1.1 Опишіть контекст та компоненти проекту;

1.2 Охарактеризуйте цільовий заклад охорони здоров'я (ЗОЗ):

- Тип: наприклад, багатoproфільна лікарня, клініки, стаціонар / амбулаторія, медична лабораторія;
- ЗОЗ спеціального типу для цілей реагування на COVID-19: наприклад, наявні засоби можуть бути придбані для ще не підтверджених випадків в разі медичного спостереження або ізоляції;
- Функції та вимоги до контролю за рівнем зараження, наприклад, рівні біобезпеки;
- Розташування та супутні споруди, включаючи доступ, водопостачання, електропостачання;
- Місткість: кількість ліжок-місць

1.3 Охарактеризуйте проектні вимоги ЗОЗ, які можуть містити технічні характеристики щодо загального проекту та безпеки, розділення палат, опалення, вентиляції та кондиціонування (HVAC), використання автоклаву та поводження з відходами.

2. Інфекційний контроль та поводження з відходами

2.1 Опис заходів інфекційного контролю та поводження з відходами в ЗОЗ

- Тип, джерело та об'єм медичних відходів (МВ), що утворюються в ЗОЗ, включаючи тверді, рідкі та атмосферні викиди (якщо значні);
- Класифікуйте та кількісно оцініть МВ (інфекційні, патологічні, голки, рідини та речовини, що не становлять небезпеку), керуючись Правилами WGB EHS для закладів охорони здоров'я та у відповідності з GIP.
- Зважаючи на інфекційну природу нового коронавірусу, деякі відходи, які традиційно класифікуються як безпечні, можуть вважатися небезпечними. Можливо, обсяг відходів значно збільшиться, враховуючи кількість прийнятих пацієнтів під час спалаху COVID-19. Особливу увагу слід приділити ідентифікації, класифікації та кількісній оцінці МВ.
- Охарактеризуйте систему поводження з медичними відходами в ЗОЗ, включаючи доставку матеріалів, утворення відходів, поводження, дезінфекцію та стерилізацію, збирання, зберігання, транспортування, а також захоронення та очищення;
- Надайте блок-схему руху медичних відходів у ЗОЗ (за наявності);
- Опишіть застосовні рівні та / або стандарти ефективності;
- Охарактеризуйте інституціональну структуру, ролі та відповідальність в ЗОЗ щодо інфекційного контролю та поводження з МВ.

2.2 Заходи управління

- Мінімізація відходів, їх повторне використання та переробка: ЗОЗ повинен розглянути можливість застосування практики та процедур мінімізації утворення відходів, не завдаючи шкоди гігієні та безпеці пацієнта.

- Доставка та зберігання зразків, проб, реагентів, фармацевтичних препаратів та медичних матеріалів: ЗОЗ повинен застосовувати практику та процедури для мінімізації ризиків, пов'язаних з доставкою, отриманням та зберіганням небезпечних медичних товарів.
- Розділення відходів, упаковка, кольорове кодування та маркування: ЗОЗ повинен суворо дотримуватись правил сортування відходів у місці утворення. Слід дотримуватися міжнародно прийнятого способу пакування, кольорового кодування та маркування відходів.
- Збір та транспортування на місці: ЗОЗ повинен застосовувати практику та процедури для своєчасного вивезення належним чином упакованих та помаркованих відходів, використовуючи призначені візки та маршрути. Дезінфекція відповідних інструментів та приміщень повинна проводитися регулярно. Слід забезпечити гігієну та безпеку праці залучених працівників, таких як прибиральники.
- Зберігання відходів: ЗОЗ повинен мати кілька сховищ, призначених для різних типів відходів. Їх функції та розміри визначаються на етапі проектування. Слід проводити належне обслуговування та дезінфекцію сховищ. Наявні звіти свідчать, що під час спалаху COVID-19 інфекційні відходи слід вивозити із сховища ЗОЗ для захоронення протягом 24 годин.
- Обробка та видалення відходів на території об'єкту (наприклад, сміттєспалювальна установка): багато ЗОЗ мають власні установки для спалювання відходів на території. Необхідно проводити ретельну перевірку існуючого сміттєспалювального пристрою, щоб перевірити його технічну здатність, технологічну потужність, результати використання та вміння оператора. У разі виявлення будь-яких прогалин слід рекомендувати коригувальні заходи.
- Транспортування та утилізація МВ на сторонніх об'єктах поводження з відходами: Не у всіх ЗОЗ на території є відповідна або добре діюча сміттєспалювальна установка. Не всі МВ можна спалювати. Сміттєспалювальна установка на території генерує залишки після спалювання. Тому, ймовірно, потрібні об'єкти для утилізації відходів, які забезпечуються місцевою владою чи приватним сектором. Ці об'єкти з поводження з відходами можуть включати сміттєспалювальні установки, сміттєзвалища. У цьому ж ключі слід проводити ретельну перевірку таких зовнішніх об'єктів з поводження з відходами, щоб перевірити їх технічну здатність, технологічну потужність, результати використання та вміння оператора. У разі виявлення будь-яких прогалин слід рекомендувати коригуючі заходи та узгоджувати їх з владою чи приватними операторами.

3. Підготовка та реагування на надзвичайні ситуації

Надзвичайні події, що трапляються в ЗОЗ, можуть включати розлив, завдання шкоди персоналу від контакту з інфекційними матеріалами або радіацією; можливі випадкові викиди в навколишнє середовище інфекційних чи небезпечних речовин, вихід з ладу медичного обладнання, очисних споруд для твердих побутових відходів та стічних вод і пожежі. Ці надзвичайні події, ймовірно, можуть серйозно вплинути на стан медичних працівників, громадськість, роботу медичної служби та навколишнє середовище.

Таким чином, рекомендується розробити план реагування на надзвичайні ситуації (ERP), що відповідає різним рівням ризику.

4. Інституційна структура та розбудова спроможностей

В план слід включити чітко визначену інституційну структуру, ролі та обов'язки. Слід розробити навчальний план з циклічними навчальними програмами. Рекомендується прописати наступні аспекти:

- Визначте ролі та обов'язки вздовж кожної ланки циклу контролю за інфекціями (від виявлення до подолання) та поводження з відходами;
- Забезпечте наявність належного та кваліфікованого персоналу, у тому числі відповідального за інфекційний контроль, біобезпеку та поводження з відходами.
- Підкресліть, що начальник ЗОЗ несе загальну відповідальність за боротьбу з інфекціями та поводження з відходами;
- Залучайте всі відповідні відділення ЗОЗ та створюйте внутрішню відомчу команду для управління, координації та регулярного перегляду питань та результатів діяльності;
- Створіть систему управління інформацією для відстеження та обліку руху відходів у ЗОЗ; та
- До заходів розбудови спроможностей та навчання повинні залучатися медичні працівники, працівники з утилізації відходів та прибиральники. Стороннім постачальникам послуг з поводження з відходами також слід забезпечити відповідну підготовку.

5. Моніторинг та звітність

Багато ЗОЗ в країнах, що розвиваються, стикаються з проблемою недостатнього моніторингу та обліку руху медичних відходів. ЗОЗ повинен створити систему управління інформацією для відстеження та обліку руху відходів від точки генерації, розділення, упаковки, тимчасового зберігання, використання візків / транспортних засобів до очисних споруд. ЗОЗ рекомендується розробляти систему управління інформацією на основі ІТ рішень, якщо дозволяють їх технічні та фінансові можливості.

Як було зазначено вище, начальник ЗОЗ несе загальну відповідальність, очолює внутрішню-відомчу групу фахівців та регулярно переглядає проблематику та ефективність практики боротьби з інфекціями та поводження з відходами у ЗОЗ. Слід створити систему внутрішньої звітності та документообігу.

Що стосується зовнішньої звітності, то вона повинна вестись відповідно до вимог уряду та Світового банку.

Додаток 9. Орієнтовний перелік, що планується закупатися в рамках компоненту.

Орієнтовний перелік містить:

1) Лікарські засоби для надання медичної допомоги хворим з COVID-19.

Лікарські засоби мають бути застосовані згідно з існуючими та затвердженими протоколами та настановами. В разі утилізації засобів, заклади мають керуватися чинними Наказами Міністерства охорони здоров'я України та іншими нормативно-правовими актами.

2) Антисептики та дезінфекційні засоби.

Розчини та гелі мають використовуватися за призначенням та зберігатися, відповідно до санітарних норм та нормативів, затверджених на території України.

3) Медичне обладнання для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на COVID-19.

Позиції для багаторазового використання потребують обробки відповідно до правил та нормативів, затверджених на території України. Питання утилізації одноразових розхідних матеріалів має бути враховано.

4) Засоби індивідуального захисту, медичні вироби для скринінгу хворих, розхідні матеріали для надання медичної допомоги хворим на COVID-19.

Окрім утилізації одноразових пластикових виробів, потрібно звернути увагу на правила безпеки при використанні балонів з киснем.

5) Медичні вироби, лабораторне обладнання, розхідні матеріали, реагенти для лабораторних досліджень.

Перелік містить засоби для проведення швидких тестів та реагенти для дослідження covid-19 шляхом полімеразної ланцюгової реакції, а також багаторазові допоміжні засоби, що важливо враховувати під час використання та утилізації.

6) Медичні вироби (розхідні матеріали) для патологоанатомічних відділень.

Під час використання та утилізації холодильників, холодильних камер та автоклавів потрібно користуватися чинними нормативно-правовими актами що діють на території України.